

Xəbər
Nazir əmr verdi -
20-40 yaşlı
əhali
peyvəndlənəcək
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 mart 2019-cu il Cümə № 48 (7218) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Ermənistanın odla "oyunu" - Qarabağla bağlı kritik gəlişmə

Ateşkəs rejimi sonsuzadək sürməyəcək - İrəvanın vaxt limiti bitir; **politoloq:** "Ermənistan danışıqları sıfır nöqtəsinə qaytarmaq xətti yürüdür..."

yazısı səh.11-da

Turizmə ərəb vizası əngəli

yazısı səh.6-da

Bakının Pakistan, Hindistan və Venesuela seçimi

yazısı səh.9-da

"Cənubi Qafqaz ölkələri Qərbə doğru gedir" iddiası

yazısı səh.6-da

"Qızıl Xaç" Kəlbəcər girovlarından xəbər gətirdi

yazısı səh.13-da

Xaçmazda şəhidlər abidəsinin qazını kəsiblər

yazısı səh.10-da

AMİP-dən prezidentin qərarlarına dəstək

yazısı səh.13-da

Danışıqları pozmaq cəhdi və Tehran selfisi...

yazısı səh.8-da

Tramp kürəkənini Ankaraya niyə göndərib - təfərrüat

yazısı səh.12-da

Putin və Netanyahu barışdılar

yazısı səh.12-da

Rusiya Dumasının sədri erməni spikerlə görüşdən imtina etdi

yazısı səh.2-da

Uşaqları internetdə ölmə aparan oyunlar barədə bilmədiklərimiz...

yazısı səh.14-da

PREZİDENT ON MİNLƏRLƏ AİLƏNİ SEVİNDİRDİ - KREDİT BORCLARI İLƏ BAĞLI TARİXİ FƏRMAN

Vətəndaşların 10 min dollara qədər kreditlərinə görə hesablanmış bütün faiz borcları silinir; 2015-ci ilin 21 fevralından 21 dekabrınadək verilən dollar kreditlərinin hər dolları üçün 60 qəpik dövlət büdcəsindən ödəniləcək; manat kreditlərinə də güzəşt edilir; banklara artıq faiz ödənişi edənlərin pulu özünə qaytarılacaq...

yazısı səh. 4 və 5-da

Paşinyan Tehrandan Azərbaycana terrorla hədələdi

Erməni baş nazirin İrana keşfiyyət xarakterli ilk səfəri fiasko oldu - səbəblər; İranın ali dini rəhbəri inqilabçı baş naziri pərt elədi; **politoloq:** "Tehran İrəvana ümidlərini çoxdan itirib..." yazısı səh.9-da

Mehman Hüseynov
48 saata azadlıqda olacaq - daha kimlər həbsdən çıxa bilər?

yazısı səh.13-da

Rövnən İbrahimov

İcra başçısının ölüm müəmması

yazısı səh.7-da

Erl Litzberger

ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri "nə gəlməz oldu..."

yazısı səh.3-da

İlham Əliyev hərbi xidmətə çağırışla bağlı sərəncam imzaladı

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2019-cu il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Virtualaz.org-un məlumatına görə, sərəncamda qeyd edilir ki, 2001-ci ildə doğulmuş və çağırış gününədək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşı tamam olmuş, habelə 1984-2000-ci illərdə doğulmuş, yaşı 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları 2019-cu il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılsınlar.

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2019-cu il aprelin 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılırlar.

Nazirlər Kabineti sərəncamın icrası üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görəcək.

Səudiyyə Ərəbistanı şahzadəsi Bakıya gələcək

Səudiyyə Ərəbistanı şahzadəsi Turki əl-Faysal mart ayında Bakıya gələcək. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzindən modern.az-a verilən məlumata görə, o, VII Qlobal Bakı Forumunda iştirak edəcək.

Türki əl-Faysal Səudiyyə Ərəbistanı Kral Faysal Araşdırma və İslami Çalışmalar Mərkəzinin sədridir. O, Səudiyyə Ərəbistanının Amerika Birləşmiş Ştatları və Böyük Britaniyada səfiri vəzifəsində də çalışıb. Turki əl-Faysal 2017-ci ildə Bakıda keçirilən V Qlobal Forumda da iştirak edib.

Xatırladaq ki, mart ayının 14-16-da keçiriləcək VII Qlobal Bakı Forumunun əsas mövzusu "Dünyanın yeni xarici siyasəti" olacaq. 450-dək qonağın iştirak edəcəyi forumda "Qlobal siyasətin dəyişməsinə böyük güclərin rolu", "Davamlı inkişaf çağırışları", "Təhlükəsizlik naminə Orta Şərq əməkdaşlığı", "Müasir qərarların qəbul edilməsində elm və mədəniyyətin rolu" və digər mövzularda panel iclasları olacaq.

Abunə daha sərfəlidir -
"Yeni Müsavat" abunə
kampaniyasını davam etdirir

"Yeni Müsavat" qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərsiniz.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - 48 qəpiyə başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşıma Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa "Qaya" Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Rusiya Dumasının sədri erməni spikerlə görüşdən imtina etdi

Rusiya Dövlət Dumasının sədri Vyacheslav Volodin Moskvada Ermənistan parlamentinin sədri Ararat Mirzoyanla görüşməyib.

Virtualaz.org bildirir ki, bu barədə Ermənistan KİV-i məlumat yayıb.

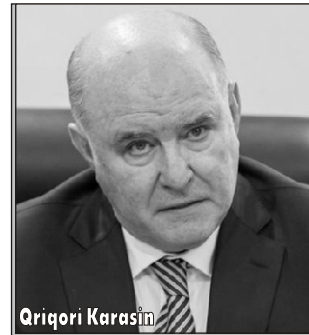
Bildirilib ki, Ermənistan parlamentinin keçmiş sədrleri Ovik Abramyan, Qalust Sakyayn və Ara Babloyan Rusiyaya ənənəvi səfərləri zamanı Rusiya Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko və Dövlət Dumasının sədri Vyacheslav Volodinlə görüşüblər.

"Amma bu dəfə V.Volodin onunla görüşü protokolda nəzərdə tutulmayıb. Rusiyada müəkkəb imperiya protokolunun mövcud olduğunu nəzərə alaraq, deqiq demək olar ki, bu, təsadüf ola bilməzdi.

Gəlin xatırlayaq ki, Volodin Dövlət Dumasında güc strukturlarının nümayəndəsi hesab edilir və Matviyenkodan fərqli olaraq ciddi siyasətçi kimi tanınır. Və görünür ki, bu günlərdə Moskvada olan Volodin erməni spikeri ilə görüşmək istəməməsi Ermənistan hakimiyyətinə xüsusi mesajdır ki, biz sizi sevirik, amma çomağı da əldən qoymuruq: yəni sizin sevgi etiraflarınıza çox da inanmırıq", - deyərək "Qaraparak" qəzeti Ermənistan parlamentindəki mənbəyinə istinad edərək yazıb.

Nəşr onu da vurğulayıb ki, Ararat Mirzoyan Rusiyaya fevralın 27-də səfər edib.

Rusiya XİN-dən KTMT baş katibi barədə açıqlama

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) baş katibinin təyinatı ilə bağlı məsələ sadə deyil, bununla bağlı işlər davam etdirilir.

Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin jurnalistlərin "Ermənistanın barışmaz mövqeyi ilə əlaqədar KTMT-nin baş katibi 2020-ci ilədək təyin olunacağı və mövcud vəziyyət Moskvanı qane edirmi" sualına cavabında belə deyib.

"Bu, hipotetik sualdır, asan deyil. Ən başlıcası odur ki, KTMT effektiv fəaliyyətini davam etdirsin. İndi orada təşkilatın baş katibi səlahiyyətlərinin icraçısı var. Güman edirik ki, bu struktur dinamik inkişafını davam etdirəcək və coğrafi məsuliyyət sferasında təhlükəsizliyi təmin edəcək. KTMT baş katibi ilə bağlı məsələnin necə həll olunacağına gəlincə, bu, gündəmdə olan sualdır, amma onun üzərində iş gedir", - deyərək Karasin vurğulayıb. (azvision.az)

Zaxarova rus deputatların Bakıdakı Xocalı yürüşündə iştirakı haqqında nə dedi?

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova keçirdiyi mətbuat konfransında erməni jurnalistin rusiyalı deputatlardan ibarət nümayəndə heyətinin fevralın 26-da Bakıda keçirilən Xocalı yürüşündə iştirakı ilə bağlı sualı cavablandırıb.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, o, Rusiyanın Qarabağ münacişesini böyük faciə hesab etdiyini deyib.

"İlk növbədə demək istərdim ki, dəhşətli Qarabağ münacişəsi bir çox insana əzablar yaşadıb. Rusiya bu hadisəni böyük faciə hesab edib və edir. Mənə elə gəlir ki, bu, aydın mövqedir və bunu bir daha təkrar etdim. Rusiya münacişesinin sülh yolu ilə həllinin axtarışı istiqamətində çox böyük səylər təklif edir.

Dediniz ki, deputatlar bu yürüşdə iştirak ediblər. Bu iştirakın kim tərəfindən və necə təşkil olunması ilə bağlı sualı onların özlərinə verməni məsləhət görürəm. Rusiyanın rəsmi mövqeyi hər kəsə məlumdur", - Zaxarova bildirib.

"Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanunu pozduqları üçün 151 nəfər məsuliyyətə cəlb edilib

2018-ci ildə 200 nəfər "Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanuna zidd olan təbliğat aparıb. Bunu Daxili İşlər Nazirliyinin məsul əməkdaşları Oqtay Tağıyev deyib. ("Trend")

O qeyd edib ki, həmin şəxslərdən 151 nəfəri inzibati məsuliyyətə cəlb olunub. "Bu şəxslərdən 14 nəfəri inzibati həbs, 43 nəfəri 62 min manat məbləğində cərimə edilib. Həmin şəxslərdən 14 nəfər barədə materiallar təhqiqat xidmətində rədd edilib, 30 nəfər azyaşlı barədə materiallar baxılması üçün inzibati komissiyalara göndərilib".

İstanbulda 11 PKK-çı saxlanıldı

Türkiyənin İstanbul şəhərində polis növbəti xüsusi əməliyyat keçirib.

"Trend" in məlumatına görə, əməliyyat nəticəsində 11 PKK mənsubu saxlanılıb.

Qeyd olunur ki, saxlanılanlar gələn ay keçiriləcək bələdiyyə seçkiləri öncəsi terror aktları planlaşdırırmış.

Bundan başqa, dünən Türkiyənin şərq vilayətlərində də əməliyyatların keçirildiyi bildirilib.

Xatırladaq ki, Türkiyədə bələdiyyə seçkiləri martın 31-i baş tutacaq.

Seysmoloji Xidmət Mərkəzi zəlzələ bölgəsindəki son vəziyyət haqqında

"Zəlzələ bölgəsində aftershokların sayı azalmağa doğru gedir".

Bunu Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzi (RSXM) mətbuat xidmətinin rəhbəri Vüsalə Rafiqqızı deyib.

Onun sözlərinə görə, fevralın 5-də İsmayilli rayonunda baş verən zəlzələdən sonra qeydə alınan aftershokların sayı azalıb: "Zəif, hiss olunmayan və yaxud da gücü çox olan aftershoklar qeydə alınsa da, sayında azalmalar müşahidə olunur. Aftershokların tədricən azalması gözlənilən idi. Amma hələ də zəlzələ bölgəsində aftershoklar davam edir. Zəlzələ baş verdiyi ilk gündən sonra başlayan aftershokların sayı gün ərzində 90-a çatmışdı. Bu gün isə qeydə alınan aftershokların sayı 10-ə ötmür. Azasaylı aftershoklar da zəlzələ ocağı sönənə qədər davam edəcək".

"Report" xatırladır ki, fevralın 5-də Pirqulu stansiyasından 11 km cənub-qərbdə, İsmayilli rayonu ərazisində, 8 km dərinlikdə zəlzələ qeydə alınıb. Zəlzələ episentridə 6 bal, ətraf rayonlarda 5-3 bala qədər hiss olunub. Zəlzələ Şamaxı rayonunda da hiss edilib. Nəticədə Şamaxıda 41 ev yaşayış üçün yarasız hesab edilib. 63 evin bərpasının mümkün olması, 42 evdə isə təmir işlərinə ehtiyac olduğu müəyyənənmiş.

Şenol Günəş yenidən Türkiyə millisinin baş məşqçisi postunda

Şenol Günəş futbol üzrə Türkiyə milli komandasının baş məşqçisi təyin edilib.

"Anadolu" xəbər verir ki, Türkiyə Futbol Federasiyası 66 yaşlı mütəxəssislə dörd illik müqavilə imzalayıb.

Türkiyə Futbol Federasiyasının açıqlamasında müqavilənin bu il iyunun 1-dən qüvvədə olacağı bildirilib.

Xatırladaq ki, futbol üzrə Türkiyə milli 2002-ci ildə Şenol Günəşin rəhbərliyi ilə dünya çempionatının bürünc medallarını qazanıb.

ABŞ-in Ermənistanla təyin olunan yeni səfiri Lin Treysi İrevana gəlib. Bu məlumat ABŞ-in Ermənistanla bağlı səfirliyinin feysbuk səhifəsində yerləşdirilib.

Yada salaq ki, 11 aydır Azərbaycanda ABŞ səfiri postu boşdur. Halbuki ötən il dekabrın ortalarında Senatda Azərbaycan və Ermənistanla Amerika səfirliyi eyni gündə təsdiq olunmuşdu. Bakıya səfir kimi Erl Litzenberger təyin edilmişdi. Ekspertlər ölkəmizə ABŞ səfirinin gəlişinin yubanmasını müxtəlif səbəblərlə izah edirlər.

Beynəlxalq münasibətlər üzrə mütəxəssis Nəzakət Məmmədova ABŞ səfirinin ölkəmizə gəlişinin ləngiməsinin səbəblərini açıqladı: "Ermənistanla təyin olunmuş səfirin daha tez gəlməsinin ABŞ-in bu ölkədəki təxirəsalınmaz maraqları ilə bağlı olduğunu düşünmək olar. ABŞ-in müəyyən dairələrinin dəstəyi ilə hakimiyyətə gəlmiş güman edilən Paşinyan son zamanlarda Rusiya və İranla yaxınlaşma siyasəti yeridir və təbii ki, bu vəziyyət ABŞ-i qane etmir. Artıq Amerikanın birbaşa maraq dairəsinə daxil edilmiş

Ermənistanla hazırda daxili və xarici siyasətdə vəziyyət olduqca mürəkkəbdir. Paşinyan Suriyaya kontingent göndərir, Rusiya Gürcüstan vasitəsilə Ermənistanla birbaşa əlaqə yaradır, Paşinyan İrana səfər edir və s. Üstəlik, Rusiya bütün vasitələrlə Ermənistan üzərində hegemonluğunu saxlamağa çalışaraq, ABŞ-in maraq dairəsi hesab etdiyi digər ölkə - Gürcüstanı da Ermənistanla yaxınlaşdırmağa çalışır. Heç təsadüfi deyil ki, Gürcüstanda Azərbaycana qarşı son dövrdə baş verən təxribatların kökündə "erməni-rus" izi aşkar hiss olunur. Rusiya Qarabağ danışıqlarında "Lavrov planı" irəli sürüb. Üstəlik, Rusiyanın Ermənistanla bağlı səfiri xüsusi fəallıq nümayiş etdirir və artıq müxalifətə çevrilmiş Respublika Partiyasının təmsilçiləri ilə görüşlər keçirir. Belə bir şəraitdə ola bilsin ki, ABŞ Ermənistanla öz maraqlarına olan təhdidləri yaxşı görür və səfirini bu ölkə-

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri "nə gəlməz oldu..."

Nəzakət Məmmədova: "Çox ehtimal ki, səfirin ləngiməsinin səbəbi budur"

yə daha tez göndərir. Azərbaycan tərəfindən isə belə bir təhdid yoxdur. Azərbaycan müstəqil siyasət yeritdiyi üçün heç bir dövlətin buranı öz nəzarəti altına keçirib başqasına qarşı poliqon kimi istifadə etməsi mümkün deyil, o cümlədən Amerika qarşı. Üstəlik, ölkədə islahatları yeni mərhələsinə başlaması və sürətlə həyata keçirməsi qeyri-sabitlik, iqtisad ehtimalını heçə endirir və ABŞ Azərbaycan istiqamətində hər hansı təhdid, qeyri-sabitlik, dəyişiklik gözləmir. Çox ehtimal ki, səfirin ləngiməsinin səbəbi budur".

N.Məmmədova səfirin gəlişinin yubanmasının daha çox Amerikaya ziyan gətirdiyini düşünür: "Aqreman aldıqdan və prezident fərman verdikdən sonra yeni səfir təyin olunduğu ölkəyə səfərə hazırlaşmalıdır. Hazırlıq dövründə səfir təyin edildiyi ölkə ilə öz ölkəsi arasında bağlanmış mü-

vafiq müqavilə və sazişlərlə tanış olur, həmin ölkə barədə onun tarixindən tutmuş müasir dövrə qədər onunla bağlı məlumatı geniş araşdırır, onun siyasəti və iqtisadi vəziyyəti ilə daha geniş tanış olur və s. Dövlət Departamenti səfirin gəlişi ilə əlaqədar bir sıra praktiki məsələləri araşdırır. Yeni səfirin etimadnaməsi hazırlanır ki, o, Azərbaycan prezidenti ilə görüşdə etimadnaməsini təqdim etsin. Dövlət Departamenti etimadnaməni hazırlayır və Ağ Evə təqdim edir, prezident Tramp onu imzalayır, dövlət katibi Pompeo da eyni zamanda səfir Litzenbergerin etimadnaməsini öz imzası ilə təsdiqləyəcək. ABŞ səfiri etimadnamə ilə birlikdə əvvəlki səfirin geri çağırılma sənədini də prezident İlham Əliyevə təqdim etməlidir. Səfirin gec gəlməsi göndərən ölkəyə ziyandır. Çünki səfirsiz qalır. Nəticədə baş verən hadisələrdən də xə-

bərsiz olur. Səfirin yubanması qəsdən edilmirsə, bunun ölkələrarası münasibətlərə xələl gətirdiyini iddia etmək doğru olmazdı. Səfirin tez gəlməsi ilk növbədə onu göndərən ölkənin marağında olmalıdır ki, o, proseslərdən kənar qalmasın, ikitərəfli əlaqələrdə davamlılıq itməsin. Xüsusən indiki şəraitdə regionda proseslərin mürəkkəbləşdiyi bir dövrdə, o cümlədən Qarabağla bağlı həmsədrin fəallığının artdığı, görüşlərin intensivləşdiyi, Ermənistan və Azərbaycan dövlət başçılarının sammitinə hazırlıq gətirdiyi, Gürcüstanın Rusiya tərəfindən bir sıra geosiyasi məqsədlərə xidmət etməyə təhrik edildiyi, Ermənistanın Rusiya və İranla əlaqələrinin yaxınlaşdığı dövrdə ABŞ səfirinin Bakıda olması ABŞ-a daha çox lazımdır. Diplomatik münasibətlərə dair Vyana konvensiyasında səfirin gəlməsinin dəqiq, konkret vaxt tələbi yoxdur.

Səfir etimadnaməsini gəlmişdiyi ölkənin dövlət başçısına təqdim etdiyi andan öz səlahiyyətlərinin icrasına başlamış hesab olunur. Odur ki, ABŞ səfiri aqreman alsa və prezident Tramp tərəfindən təyin olunsun belə, etimadnaməsini İlham Əliyevə təqdim etməyə qərar vermiş icrasına başlamış sayılır. Səfirin öz səlahiyyətinə başlaması, qeyd etdiyimiz kimi, mövcud praktikadan, yaxud formalaşmış ənənələrdən asılıdır. Yəqin ki, ABŞ çalışacaq ki, səfirliyinin Ermənistanla gəlişi ilə Azərbaycanla gəlişi arasında böyük zaman fərqi olmasın. Bu onun Minsk Qrupu həmsədri kimi tərəflərə münasibətdə ayrı-seçkilik qoymasını sübut edərdi. Eyni zamanda bunu proseslərdən kənar qalmaq istəməyən ABŞ-in öz maraqları tələb edir".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

"İran erməni faktorunu Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı istifadə edir"

Toğrul İsmayıl: "Ermənistan kimi işğalçı bir ölkəni dəstəkləmək Tehranın daha çox işinə yarayır"

İşğalçı Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın İranda çox səmimi qarşılınması Azərbaycanda haqlı olaraq sert etirazlarla qarşılanıb. Ermənilər isə Paşinyanın qarşılınma mərasimindən, həmçinin səfirin nəticələrindən çox məmnun qalıblar. Paşinyanı Tehranın Səidabad sarayında isti qarşılayan prezident Həsən Ruhani tənənəli qarşılama mərasimindən sonra onunla bağlı qapılar arxasında danışıqlar aparıb. Danışıqların ortaya çıxan detallarından bəlli olur ki, Tehran müsəlman qonşusunun torpaqlarını işğal saxlayan ölkəni blokadan çıxartmaq üçün əlindən gələni edəcək.

Məlumatla görə, İran Ermənistanla ixrac etdiyi təbii qazın həcmi artırmağa hazırdır. Azvision.az erməni KİV-nə istinadən xəbər verir ki, bunu İran prezidenti Həsən Ruhani Tehranda Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanla görüşdən sonra keçirdiyi birgə mətbuat konfransında deyib. "Qaz sferasında əməkdaşlıqla bağlı İranın Ermənistanla qaz tədarükü həcmi artırmağa hazır olduğunu ifadə etdik. Biz həmçinin Gürcüstanla qaz ixracı üzrə üçtərəfli formatda, eləcə də enerji sahəsində Rusiya ilə birgə dördtərəfli formatda əməkdaş-

lığa da hazırıq" - Ruhani vurğulayıb.

N.Paşinyan isə bildirib ki, Ermənistanın İrandan qaz tədarükünü artırması məsələdə dəqiymətlə bağlı ortaqların əməkdaşlığı vacibdir: "Bu, anlaşmanın cəlbediciliyi kontekstində prinsipial olaraq vacib məsələdir. Ümid edirik ki, bizim nümayəndələrimiz bu istiqamətdə effektiv danışıqlar aparacaqlar".

"İran-Ermənistan münasibətləri müsbət məcrada inkişaf edir. İran bölgədə Ermənistanı dəstəkləyən ölkələrdən biridir, bu da sirr deyil. İki ölkə arasın-

dakı münasibətlər əsasən regional mənfəətlər üzərində qurulub, bunu unutmamaq lazımdır".

Bunu politoloq Toğrul İsmayıl "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Ekspertin sözlərinə görə, İran erməni faktorunu həm Azərbaycana, həm Türkiyəyə qarşı məharətlə istifadə etməyə çalışır. Bu səbəbdən Paşinyanın İran səfəri və orada "özünü göstərməsi" təsadüfi hadisə deyil. Bunu da unutmamaq lazımdır ki, İran Azərbaycanı xüsusilə enerji layihələrində özünə rəqib görür. Digər tərəfdən də burada ciddi bir faktor var. Bu da İran içərisində 35 milyon civarında Azərbaycan türklərinin yaşamasıdır. Bu da İran üçün təhdid sayılır. Bu səbəbdən şimalda güclü bir Azərbaycan İranın işinə yarayır. Çünki həm say etibarilə türklər

çoxluq təşkil edir, bu da digər tərəfdən, daxildə milli şüurun artmasına rəvac verəcək. Həmçinin Türkiyə və Azərbaycan arasındakı inteqrasiya da İranın planlarına daxil deyil. Ona görə də bu məsələdə Ermənistan kimi işğalçı bir ölkəni dəstəkləmək Tehranın daha çox işinə yarayır. Mən burada yeni bir şey görmürəm, müşahidə etdiklərimiz təəccüblü deyil". O ki qaldı Ermənistanla dəstək məsələsinə, T.İsmayıl dedi ki, İran həmişə bunu edib və etməkdə də davam edəcək: "Dediyim kimi, bunun təməlinə dayanan əsas məsələ İranın regional siyasəti, maraqlarıdır".

Qeyd edək ki, İran prezidenti Həsən Ruhani 1979-cu il inqilabının 40-cü ildönümü münasibətilə keçirilən yürüşdə Azərbaycan torpaqlarının İranla "məxsus olduğunu" iddia et-

mişdi. Bunun ardınca onun işğalçı ölkə liderinə qucaq açması təsadüf sayıla bilməz.

İranda rəsmi səfərdə olan Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan Tehranın "Ararat" klubunda erməni icması ilə görüş zamanı qaldırılmasına icazə verilən plakatda erməni cə "Qarabağ Ermənistanındır və Son" sözləri yazılıb.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu isə qeyd etdi ki, Azərbaycan heç bir dövlətin daxili işlərinə qarışmır: "Ancaq özünü Azərbaycana dost adlandıran dövlətdə Ermənistanın baş nazirini qəbul etmək, üstəgəl, zalda separatçıların bayraqlarının və şüarlarının yayılmasına imkan yaratmaq doğru deyil. Azərbaycan XİN də məsələyə reaksiya bildirməlidir ki, niyə Tehranın mərkəzində separatçıların bayrağının və şüarları-

nın yayılmasına şərait yaradılıb? Şübhə etmirəm ki, Azərbaycan prezidenti Tehranda azərbaycanlılarla görüşdə "Cənubi Azərbaycan İran deyil" şüarı açılsaydı, Tehran bunun dərhal qarşısını alardı".

Bəzi ekspertlər hesab edir ki, İranın işğalı stimullaşdırma siyasətinin cavabı olaraq Azərbaycan ABŞ və İsrailə əlaqələrini daha da inkişaf etdirməli, Qərbin İrana sanksiya tətbiqinə dəstək verməli, həmçinin dəmir yolu çəkilişi ilə əlaqədar İrana kredit ayrılmasından imtina etməlidir. Xatırladaq ki, Azərbaycan illərdir davam edən təzyiqlərə baxmayaraq, öz ərazisindən İrana qarşı istifadə olunmasına imkan verməyib. Müsəlman qonşumuz isə bütün bunların qarşılığında Paşinyana qucaq açdı.

□ **Cavid TURAN,**
"Yeni Müsavat"

Prezident İlham Əliyev fevralın 28-də "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərman imzalayıb.

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, fərmanda ölkə əhalisinin uzun müddətdir gözlədiyi bir məsələnin - problemlı kreditlər məsələsinin həlli ilə bağlı mexanizm əksini tapıb. Sənəddə qeyd olunur ki, son dövrdə respublikada makroiqtisadi sabitliyin təmin olunması, iqtisadi inkişaf templərinin bərpa edilərək artması və maliyyə imkanlarının genişlənməsi digər sahələr kimi, əhalinin xarici valyutada olan ödəmə vaxtı keçmiş kredit borclarının ödənilməsinə də dövlət dəstəyi göstərilməsi üçün şərait yaradıb. Buna görə də ölkə prezidenti dünya bazarında neftin qiymətinin 3-4 dəfə azalması ilə bağlı baş vermiş devalvasiya nəticəsində fiziki şəxslərin xarici valyutada olan kreditləri üzrə onların üzlaşdığı maliyyə itkisini qarşılamaq, o cümlədən problemlı kreditlər məsələsinin həllinə dövlət dəstəyini təmin etmək üçün fərman imzalayıb.

Qeyd edək ki, fərman iki hissədən ibarətdir. Birinci hissə xarici valyutada götürülmüş kreditlərin devalvasiyalar nəticəsində artan hissəsinin dövlət tərəfindən qarşılınması, ikinci hissədə isə manatla götürülmüş problemlı kreditlərin restrukturizasiyası mexanizmi əksini tapıb.

Fərman kimlərə və necə şamil olunur

Fərmanla bağlı danışan iqtisadçı-ekspert Rövşən Ağayev bildirir ki, sənəddə güzəşt yalnız fiziki şəxslər üçün nəzərdə tutulub: "Güzəşt yalnız 10 000 ABŞ dollarına qədər olan borclara aid olacaq və yalnız 2015-ci ilin 21 fevral və 21 dekabr devalvasiya qərarları nəticəsində artmış məbləğlərin kompensasiyası ilə bağlı olacaq. Güzəşt üçün başlanğıc tarix 2012-ci il yanvarın 1-i, son tarix bu gün - 2019-cu ilin 28 fevralı götürülür. Vətəndaşların 10 000 dollar qədər kreditlərinə görə hesablanmış bütün faiz borcları silinir. 2012-ci il yanvarın 1-dən 2015-ci il 21 fevraladək olan kredit borclarının hər dolları üçün dövlət büdcəsindən 25 qəpik ödənilir; 2015-ci il 21 fevralından 21 dekabrınadək verilən dollar kreditlərinin hər dolları üçün 60 qəpik dövlət büdcəsindən ödənilir".

Ekspertin sözlərinə görə, dövlət büdcəsi hesabına bu sxem üzrə kompensasiya ödəniş müddəti 360 günü ötdüyü halda banklara ödənilir, eger həmin müddəti keçməyibsə, bilavasitə vətəndaşın özünə çatdırılır: "Devalvasiya nəticəsində borcun artan hissəsi və hesablanmış faiz hissəsi dövlət büdcəsindən ödəndikdən sonra yerdə qalan hissə restrukturizasiya ediləcək - yeni şərtlər dəyişdiriləcək. Məsələn, 2015-ci ilin yanvarında vətəndaş 0.78 manat məzənnə ilə 5000 dollar borc götürüb. Həmin tarix üçün onun manatla borcu 3950 manat olmuşdusa, 21 dekabr 2015-ci ildə artıq 7750 manat olub. Belə vəziyyətdə məzənnə dəyişikliyi nəti-

veriləcək. Bu o deməkdir ki, vətəndaşlar banklardan illik 1 faizlə manatla kredit götürməklə digər öhdliklərini ödəyə biləcəklər.

Hər bir vətəndaşa ödəniləcək güzəştin maksimum məbləği 5 min dollar olacaq. Bu isə o deməkdir ki, 10 min dollar kredit götürən şəxs onun yarısı qədər maksimum məbləğ olmaqla güzəşt əldə edə biləcək".

Məbləğin 10 min dollara qədər olması fərmanın təsir gücünü artırır

Iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənovun sözlərinə görə, fərmanın birinci hissəsində məzənnə fərqi nəzərdə tutulan ödənişlər bütün kredit götürən fiziki şəxslərə şamil ediləcək: "Həmin dövrdə götürülmüş kreditlərin müəyyən bir qismi artıq ödənilib. Ancaq bir məsələ var. Fərmanda deyilmir ki, bu, problemlı kreditlərə şamil edilsin, deyilir ki, 10 min dollara qədər kreditlərə tətbiq edilsin. Yeni hamıya aid olacaq. Dollar-

Prezident on minlərlə ailəni sevindirdi -

kredit borcları ilə bağlı tarixi fərman

Dollar və manat krediti olan 900 minə yaxın insana böyük güzəşt; vətəndaşların 10 min dollara qədər kreditlərinə görə hesablanmış bütün faiz borcları silinir; manat kreditlərinə də güzəşt edilir; banklara artıq faiz ödənişi edənlərin pulu özünə qaytarılacaq...

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

2015-Cİ İL FEVRALIN 21-NƏ XARİCİ VALYUTADA MÖVCUD OLAN ƏSAS KREDİT BORCUNA MÜNASİBƏTDƏ

ƏSAS KREDİT BORCU	DÖVLƏT DƏSTƏYİ
1 ABŞ dollar	0,25 manat (0,15 ABŞ dolları)

la borcu olan vətəndaşların sayının azalmasından söhbət getmir. Ən son 2 min və 5 min dollaradək olan kreditlərə güzəşt tətbiqi ilə bağlı məsələ müzakirə olunurdu. Məbləğin 10 min dollara qədər olması miqyası genişləndirir, fərmanın təsir gücünü artırır.

Dollar kreditləri 2 kateqoriyaya bölünür. Bunlar 2015-ci il fevralın 21-nə qədər götürülmüş və həmin tarixdən 2015-ci il dekabrın 21-nə qədər götürülmüş borclardır. Ümumi güzəşt devalvasiya nəticəsində borcun manatla ifadəsində yaranmış fərqi ödənilməsinə hesablanıb. Yəni 1-ci devalvasiyadan əvvəl götürülmüş hər dollara görə 25 qəpik, 1-ci və 2-ci devalvasiyalar arasında götürülmüş hər dollara görə 60 qəpik, 2-ci devalvasiyadan sonra götürülmüş hər dollara görə isə hər iki güzəşt - yəni 85 qəpik ödənilir. Vətəndaşın bu günə borcu yoxdursa, ödədiyi artıq məbləğ ona qaytarılır. Bu məsələ fərmanda konkret göstərilməyə deyil, ola bilsin ki, banklar vətəndaşın adına əmanət hesabı açacaq, orada yerləşdiriləcək. Çünki 2015-2019-cu illərdə insanlar borclarını müxtəlif yollarla ödəməyə çalışıblar. Onların bu günə borcları az ola bilər".

(davamı səhifə 5-də)

cəsində zərəri qarşılamaq üçün 5000 dollara görə 3000 manat (hər dollar üçün 60 qəpik) büdcə kompensasiyası ödənilir;

Devalvasiya nəticəsində artan hissə ödəndikdən sonra yerdə qalan borcları ödəmək üçün vətəndaşlara manatla yenedən hesablanmış borcları ödəmək üçün 1 il güzəşt müddəti olmaqla, 5 illiyə illik 1 faizlə banklar tərəfindən kredit xətti açılır. Bu məqsədlə Mərkəzi Bank da banklara illik 0.1 faizlə ümumi həcmi 682 milyon manat kredit xətti açması nəzərdə tutulur".

2012-ci il yanvarın 1-dək 2015-ci il dekabrın 21-dək olan dövr üçün hər 1 dollara

0.25 qəpik güzəşt hesablanacaq

Iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyir ki, nəhayət, xarici valyutada olan kreditlərə güzəşt tətbiq olunur: "Devalvasiya nəticəsində yaranan fərqi güzəştin verilməsi formulası iqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin (CESD) təklif etdiyi mexanizmdir. Əvvəla, güzəştədən fiziki şəxs olan vətəndaşlarımız faydalanacaqlar. Bu zaman birinci devalvasiyadək olan dövr və birinci və ikinci devalvasiya arasındakı müddət əsas götürüləcək. 2012-ci il yanvarın 1-dən 2015-ci il dekabrın 21-dək, yəni birinci devalvasiyadək olan dövr üçün hər 1 dollara 0.25 qəpik güzəşt hesabla-

nacaq. Bu o deməkdir ki, birinci devalvasiyadək 10 min dollar kredit götürmüş vətəndaşın manatla krediti 7800 manat idisə, devalvasiyadan sonra bu rəqəm 10500 manatadək yüksəldi. Fərmanla birinci devalvasiyadək 10 min dollar kredit götürən vətəndaş əsas məbləğ 2500 manat güzəşt əldə edə bilər. Bununla da onun əsas borcu 10500 manatdan 8000 manatadək azaldılır. Birinci devalvasiya və ikinci devalvasiya arasına götürülən kreditlər üçün hər dollara 60 qəpik güzəşt tətbiq olunacaq. Bu, 10 min dollara 6 min manat güzəşt deməkdir".

V.Bayramovun sözlərinə görə, fərmanda fiziki şəxslərin

vaxtı keçmiş kredit borclarının restrukturizasiya olunacağını nəzərə alaraq, banklar tərəfindən bir ay müddətində həmin kreditlərə hesablanmış faizlərin silinməsinə və məhkəmədə olan işlərin geri çağırılmasını təmin edən tədbirlər görülməsi tövsiyə olunur: "Bu, faizlərin silinməsi və məhkəmədə olan işlərin geri çağırılması anlamına gəlir. Sənəddə əsasən, fiziki şəxslərin vaxtı keçmiş kredit borclarının restrukturizasiyası məqsədilə onlara banklar tərəfindən illik faiz dərəcəsi 1 faiz, banklara isə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən illik faiz dərəcəsi 0,1 faiz olmaqla 5 il (1 il güzəşt müddəti ilə) müddətinə kreditlər

(əvvəlki səhifə 4-də)

Vaxtı keçmiş manat kreditlərinə də güzəşt olunacaq

Mərkəzi Bankın baş direktoru Rəşad Orucovun "Real Tv"yə dediyinə görə, fərmanın ikinci hissəsi bütövlükdə bu gün əhalinin banklar qarşısında mövcud olan borclarının həllinə yönəlib: "Bu gün

ruz qalan, xarici valyutada krediti olan təqribən 450 minə yaxın insan bu fərmanın birinci hissəsindən faydalanacaq. Fərmanın ikinci hissəsindən isə vaxtı keçmiş manat kreditlərinə görə daha 400 min borcalan faydalanacaq".

Bundan əlavə, xarici valyutada olan kreditini yeni məzənnə ilə ödəyən şəxslərin ar-

xarici valyutada götürülmüş 10 min ABŞ dollarına qədər olan kreditlərin əsas məbləğinin devalvasiya nəticəsində artan hissəsinin dövlət tərəfindən ödənməsi nəzərdə tutulur: "Bank sektorunda bu fərmandan irəli gələn addımları biz bu gün bank rəhbərləri ilə geniş müzakirə edərək vətəndaşlara geniş məlumat ver-

sın. Amma prezidentin fərmanında real və güclü effekti olan bir mexanizmdən gedir. Bu fərman vətəndaşlarla yanaşı, banklar üçün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bank vəsaitin istifadəsindən qazanan bir qurumdur. Əgər vəsait problemlili kredit formasında istifadədən kənar qalırsa, bank artıq problemlə üzləşir. Bundan əla-

Prezident on minlərlə ailəni sevindirdi - kredit borcları ilə bağlı tarixi fərman

Dollar və manat krediti olan 900 minə yaxın insana böyük güzəşt; vətəndaşların 10 min dollara qədər kreditlərinə görə hesablanmış bütün faiz borcları silinir; manat kreditlərinə də güzəşt edilir; banklara artıq faiz ödənişi edənlərin pulu özünə qaytarılacaq...

banklar qarşısında vaxtı bir ildən çox, yeni 365 gündən çox keçmiş kreditlər varsa və bu kreditin məbləği dollarla 10 min dollara, manatla isə 17 min manata qədərdirsə, bunun üçün də fərmanda mexanizm nəzərdə tutulub. Banklar əhaliyə yeni kredit müqaviləsinin bağlanılmasını təklif edəcəklər. Kreditlərin müddəti 5 ilə qədər uzadılacaq. Fiziki şəxslərə 1 il güzəştli dövr verilecək. Bu o deməkdir ki, fiziki şəxslər artıq yeni müqavilə üzrə öhdəliklərinə güzəşt alaçaqlar, onlar öhdəliklərini ikinci ildən həyata keçirməyə başlayacaqlar. Eyni zamanda bu günə qədər həmin kreditlər üzrə hesablanmış və ödənilməmiş faizlər, dəbbə pulları, cərimələr varsa, onların silinməsi üzrə tədbirlər görülecək, yeni sifirlənəcək. Eyni zamanda yeni müqavilə üzrə kredit faizləri cəmi illik 1 faizə endiriləcək. Görürsünüz ki, bu faizlər çox aşağıdır. Bu gün banklarla borcalanlar arasında hansısa məhkəmə mübahisələri varsa, məhkəmə işləri gedirsə, hətta məhkəmə prosesi tamamlanıb və qərarlar icraya yönəldilibsə, bütün bu işlər geri çağırılacaq, dayandırılacaq. Əhalinin üzərində olan məhkəmə qərarları, icraları aradan götürülecək. Əhali növbəti 5 ilə çox aşağı faizlə, silinmiş faizlə öz öhdəliklərini icra edə biləcək.

R.Orucov qeyd edib ki, problemlili kreditlərin restrukturizasiyası üzrə, yeni yeni müddətlər uzadılması, faizlərin silinməsi üzrə tədbirlər manatla kreditlərə də şamil olunacaq: "Məbləği 17 min manata qədər olan kreditlər də eyni şərtlərlə restrukturizasiya olunacaq. Yeni kreditin qalıq məbləği 17 min manatdırsa və onun vaxtı 1 ildən çox, yeni 360 gündən çox keçibsə, o zaman banklar bu qrup əhalinin də borclarını restrukturizasiya edəcək".

Mərkəzi Bank rəsmisinin sözlərinə görə, fərmandan ümumilikdə 900 minə yaxın vətəndaş faydalanacaq: "İlkin məlumatlara görə, məzənnə dəyişməsi nəticəsində təsire mē-

tiq ödədikləri vəsait də onlara qaytarılacaq: "Əgər vətəndaş 0,78 məzənnə ilə dollar krediti götürüb, devalvasiyadan sonra krediti yüksək məzənnə ilə ödəyib, iki məzənnə arasındakı fərqi geri alacaq".

Dövlət tərəfindən 700 milyon manatdan artıq vəsait ödəniləcək

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı bildirib ki, ödəniş ilk növbədə fiziki şəxslərin kredit təşkilatları qarşısında ödəniş müddəti keçmiş əsas kredit borclarının ödənilməsinə yönəldiləcək, qalan məbləğ isə həmin fiziki şəxslərin sərəncamına verilecək: "Bir fiziki şəxsə ödəniləcək vəsaitin ümumi məbləği 5 000 dolların manat ekvivalentindən çox ola bilməz. Ümumiyyətlə, prezident fərmanının sosial əhəmiyyəti kifayət qədər yüksəkdir. Belə ki, fərmanın əhatə dairəsinə 800 min nəfərdən çox insan düşür. Bunun üçün dövlət tərəfindən 700 milyon manatdan artıq vəsait ödəniləcək".

Banklar nə qazanacaq?

Prezidentin fərmanı banklara nə verəcək? Suala cavab verən Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının prezidenti Zakir Nuriyev "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, prezidentin fərmanı ilk növbədə vətəndaşların rifahına xidmət edən addımdır: "Fərman cənab prezidentin əhalinin sosial rifah halının yaxşılaşmasına yönəlmiş bir addımdır. Burada daha çox əhalinin xarici valyutada olan ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərinin ödənməsinə dövlət dəstəyindən gedir. Banklar bu prosedə fərmanın yaratdığı şəraitdən öz kapital vəziyyətinin, müştəriləri ilə olan münasibətlərinin, bank-biznes münasibətlərinin daha da yaxşılaşması istiqamətində faydalanacaq. Amma burada əsas hədəf banklardan daha çox vətəndaşlardır. Bu addım sosial pakettir".

Z.Nuriyev sözlərinə görə, fərmanla 1 yanvar 2012-ci ildən 21 dekabr 2015-ci ilədək

rəcəyik".

V.Qasımlının sözlərinə görə, fərman həm də bank sektorunun maraqlarını nəzərə alıb: "10 000 dollara qədər, milli valyutada isə 17 000 manata qədər əsas kredit borcu olan fiziki şəxslərin gecikmədə olan borcları uzunmüddətli və aşağı faizli kreditlərlə əvəzlənəcək və restrukturizasiya olunacaq. Bunun üçün banklara 682 milyon manat məbləğinə qədər dövlət zəmanəti ilə təmin edilmiş güzəştli kredit verilecək. Eyni zamanda bankların valyutada mövqeyinin pisləşməsinin qarşısını almaq məqsədilə ayrılmış kreditin hesabına banklara, onların müraciəti əsasında 215 milyon ABŞ dolları dəyərində qədər xarici valyutada ifadə olunmuş, illik faiz dərəcəsi 0,5 faiz olmaqla qiymətli kağızların verilməsi təmin olunacaq".

R.Həsənovun sözlərinə görə, prezidentin fərmanı Azərbaycanın bir sıra beynəlxalq reytinglərdəki mövqeyinin yaxşılaşmasına gətirib çıxaracaq: "Bir var imitasiya xarakterli cüzi bir güzəşt edilsin, üzərində təbliğat qurulsun, son nəticədə isə real effekti olma-

və, qanunvericiliyə əsasən bank problemlili kreditlərin həcmində uyğun ehtiyat normaları yaratmalıdır. Bu vəsaitlər də Mərkəzi Bankın müxbir hesablarında dövrüdə kənar qalır. Banklar bir sıra hallarda müştərilərə müəyyən güzəştlər etsə də, sonradan yenidən həmin müştəri ödəyibilmədiyinə görə vəsait problemlili kreditə çevrilirdi. Bu məsələnin həlli banklar üçün vəsaitlərin əhəmiyyətli bir hissəsinin dövrüyyəyə qayıtmasına gətirib çıxaracaq. Bankların adekvatlığı, likvidlik əmsali yüksələcək. Buna uyğun olaraq bankların reytingləri böyük ehtimalla, ilin sonunadək müsbətə doğru dəyişəcək. Bu isə öz növbəsində ölkənin Qlobal Rəqabətlik İndeksi, "Doing Business" hesabatında mövqeyinin yaxşılaşmasına səbəb olacaq. Çünki hər iki hesabatda Azərbaycanın ən zəif nöqtəsi maliyyə-bank sektoru, kredit əlçatanlığı, bank sektorundakı gərginliyin davam etməsidir. Fərman bankların mənfəət normasının yüksəlməsinə də səbəb olacaq".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"

3 milyon insanın sevinci, dua oxuyan vətəndaşlar və 1,6 milyon xal

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@gmail.com

28 fevral 2019-cu il bayram kimi bir gün oldu, tarixə belə yazıldı. Son illərdə, azı axır 10 ildə insanlarımızı bu qədər sevincli, üzü gülməmişdim.

Buna səbəb Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanda fiziki şəxslərin problemlili kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında imzaladığı fərman idi. Möhtəşəm bir addımdır, ölkə üzrə hər kəsin rifahına müsbət təsir göstərən, 100 minlərlə adamı borcdan, bank təhdidlərindən, əmlakını itirmək qorxusundan azad edən fərmandır.

İllərdir insanlar kredit məngənəsində boğulurdu. Zəlzələdən, vəlvələdən, yüz minlərlə vətəndaş banklardan kredit götürmüşdü. 2015-ci ilin əvvəlində və sonunda isə Azərbaycan dövlətinin iradəsindən asılı olmadan, dünyada gedən maliyyə prosesləri səbəbindən devalvasiyalar baş vermişdi. Nəticədə, məsələn, 2014-cü ildə 0.78 kursla 10000 dollar - 7800 manat kredit götürmüş vətəndaşın banka 17000 manat əsas borcu, təxminən də 2500-3000 manat faiz, cərimə borcu, toplam 20 min manat ödəniş öhdəliyi yaranmışdı. Təəvvür edin, 7800 manat əvəzinə, 20 min manat ödəməli idin...

Vətəndaşlar isə bunu ödəyibilmirdilər, illərdir çabalayırdılar. İnsanlar yeməyib-icməyib, geyinib-kecinməyib, bəzən qohum toyuna getməkdən imtina edib, banka ödəniş etməyə məhkum idi. Çünki banklar heç bir güzəşt etməirdi, borcunu ödəməyən xeyli vətəndaşı kollektorlar təhdid edirdi. Hətta bir neçə vətəndaş da kredit ödəmədiyinə görə inzibati qaydada cəzalandırılmışdılar, minlərlə vətəndaş haqlı-haqsız məhkəmələrə verilmişdi. Ən əsası, insanlar aylaqla, illərlə stress içərisində yaşayırdılar, xəstəlik tapırdılar.

Bu baxımdan məlum fərman hər şeydən öncə insanların canını stressdən qurtardığı, həmçinin ailələrin sevincinə səbəb olduğu üçün savab bir əməldir.

İqtisadi baxımdan isə durum belədir: Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, məsələn, vətəndaş 10 min dollar kredit götürmüşdü, 0.78 kursla, yeni 7800 manat. Devalvasiyalardan sonra onun faiz, cərimələrlə birlikdə ödəmə öhdəliyi təxminən 20 min manat idi. Reallıqda, yeni 0.78 kursla isə qaytarmalı olduğu kredit borcu faizlə birlikdə təqribən 10000 manat olmalı idi. Son fərmanla vətəndaş yalnız 0.78 kursla ödəniş edəcək, təxminən 10 min manat ziyandan canı qurtarib. Üstəlik, banka tutaq ki, 0.78 kursla götürdüyü vəsaitdən artıq ödəniş edib, onu da geri alacaq. Hər halda, Mərkəzi Bankın rəsmisinin açıqlaması belə oldu.

Xülasə, insanlar dünən bir-birinə gözyaşlıqlığı verir, sevinirdilər. İnsanlarımızı sevincli, dövlətinə güvənli görmək çox gözəldir, qürur hissi yaradır.

Özü də sevinənlərin sayı minlərlə, on minlərlə deyil, yüz minlərlədir!

İlkin məlumata görə, kredit güzəştləri azı 800 min ailəyə şamil olunur. Hər ailədə 2 yetkin, iki azyaşlı varsa, deməli, 28 fevralda prezident azı 3 milyon insanı sevindirib!

Məsələnin iqtisadi-sosial tərəflərini artıq insanlar öz həyatlarında bugündən hiss edirlər, bu haqda çox danışmağa ehtiyac yoxdur. Məsələyə siyasi-ictimai yöndən yanaşdıqda, məlum fərman çox ciddi əhəmiyyət daşıyır. İlk növbədə insanların əsas narazı olduğu məqam - kredit məngənəsi yoxdur. İctimai yöndən cəmiyyətdəki 1,6 milyon insanın gərginliyi aradan qalxıb. Bu, həm də iqtidara azı 1 milyon 600 min nəfərlik seçici xalı gəlməsi deməkdir...

Dünən telefonları susmurdu vətəndaşların. Hamı bir-birinə zəng edir, dəqiq detalları öyrənməyə çalışırdı. Saytlarda kreditlərin ləğvinə dair yazılara baxış sayı heyretə gətirirdi.

Çevrəməzdəki insanlara diqqət edəndə, əksəriyyətin üzündə xoş ifadə vardı. Hər əlində bir kalkulyator, kağız-qələm bankla üzlülüşüb-üzülüşmədiyini hesablayırdı. Məlum olurdu ki, bu müddət ərzində o, banka son fərmandan doğan qaydalar üzrə, ödəməli olduğundan daha artıq vəsait ödəyib. Adamlar daha çox "şükür Allaha, canım qurtardı, prezident var olsun" deyib, həm də bankdan geri alacağı pulu da hesablayırdılar...

Sevinclə, dua oxuya-oxuya...

Xalqa yönəlik addımlar bol olsun! İnsanı, xalqı, vətəndaşı sevindirmək dünyanın ən böyük savabı və ən uğurlu siyasətidir...

Son zamanlar Bakının mərkəzində ərəb turistlərinin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli az görünür. Bir neçə ay öncə şəhərin kafe-restoranlarında ərəb turistlərinin əlindən tərpanməyə yer olmadığı halda, indi nisbətən səngimə müşahidə olunur.

Səbəblər sırasında iraqı turistlərə aeroportda verilən vizanın ləğv edilməsi məsələsi də qeyd edilir. Ekspertlər bildirirlər ki, vizanın ləğv edilməsində İraqda Azərbaycan əleyhinə kampaniya aparılması məsələsi də rol oynadı.

Belə ki, iraqı blogger Ali Əthabın Azərbaycana gələn ərəb mənşəli turistlərin həyat tərzini haqqında hazırladığı reportajda səsləndirdiyi bəzi iddialar müzakirələrə səbəb oldu. Onun "8 min ərəb Azərbaycanda QİÇS-ə yoluxub" iddiası aidiyyəti qurumları da hərəkətə gətirdi. Eyni hal 10 il öncə Gürcüstanda da yaşanırdı, daha sonra hökumət iraqıllara sadələşmiş viza rejimini ləğv etmişdi. Həmçinin İraq cəmiyyətində ərəblərin burada əxlaqsız həyat tərzini sürməsi və ölkəmizdə bu cür məkanların kütləvi olması ilə bağlı ictimai rəy formalaşdırılması da sadələşmiş vizanın ləğv edilməsində əsas səbəblərdən biri olub.

Statistikadan da görünür ki, son illərdə ölkəmizə daha çox İraqdan olan turistlər səfər ediblər. Onlar 400-500 dollarlıq paketlərdən istifadə

Turizmə ərəb vizası əngəli

Ekspert: "Bu cür turistlərdən gələn gəlirlər müvəqqəti olur"

etdikləri üçün daha çox təkmiləyi üstün tuturdular və buranı əyləncə yeri kimi görürdülər. Ekspertlər iddia edirlər ki, məhz bu səbəbdən onlar arasında əxlaqsızlıq yayılmışdı.

Eyni zamanda iraqı turistlərə sadələşmiş vizanın verilməsi məsələsinin ləğvini təhlükəsizlik tədbiri kimi dəyərləndirənlər də var. Məlum olduğu kimi, İraqda vəziyyət heç də sabit deyil və radikal dini qrupların üzvləri ölkəmizə də gələ bilərlər. Ekspertlər bildirirlər ki, məhz bunun qarşısını almaq üçün

də belə bir addım atılıb.

Azərbaycanda son illər turizmin inkişafı istiqamətində xeyli müsbət addımlar atılıb. Tarixi yerlərdə, turizm məkanlarında abadlıq-təmir işləri aparılır, turistlərə xidmət göstərən heyət tamamilə dəyişdirilir. Bəs bu xüsusda iraqı turistlərə verilən vizalar bərpa edilə bilərmi?

"Yeni Məsəviyə"yə danışan turizm üzrə ekspert Elxan Vəliyev bildirib ki, əslində iraqı turistlərin gəlişinin daimi olmadığı məlum idi: "Təbii ki, bazarı təkəcə İran və İraq turistlərinin üzərində

formalaşdırmaq da lazım deyil. Alternativ bazarı dəyərləndirmək lazımdır. İkinci tərəfdən, əsas olan ölkənin təhlükəsiz idarə olunması, sabitliyin qorunmasıdır. Yeni lazımsız turistlər Azərbaycana gəlib, burada bizim həm mədəniyyətimizə zidd hərəkət edəcəklərsə, həm də təhlükəsizliyimiz üçün də təhdiddirlərsə, bu barədə ölçü götürülməlidir. Onsuz da bu cür turistlərdən gələn gəlirlər müvəqqəti olur. Belə müvəqqəti gəlirlərdənsə, uzunmüddətli layihələri düşünmək lazımdır. Elə bu istiqamətdə də işlər aparılır. Ardıcıl olaraq həyata keçirilən tədbirlər göstərir ki, alternativ bazar formalaşacaq. Avropa Liqasının final görüşü Azərbaycanda olacaq. Eyni zamanda "Formula 1" yarışlarının Bakıda keçirilməsi daha 3 il uzadıldı. Bu kimi tədbirlər onsuz da Azərbaycanı diqqət mərkəzində saxlayır. Ümumiyyətlə, əvvəllər söyləyirdik ki, Azərbaycanda hostel-lər yoxdur, 2-3 ulduzlu hotel-lər tikilmir. İndi isə söyləmək olar ki, artıq bu istiqamətdə

də müvafiq işlər görülür. Sadəcə olaraq, turizm sektorunda yer alan yerli biznesmenlər də öz üzərlərində işləməlidirlər. Hazırda əsas məsələ də elə budur. Onlar çalışmalıdırlar ki, əməkdaşlıqlarını artırıb, gözəl paketlər yaratsınlar. Yerli turizm şirkətləri xarici təcrübəyə də əsaslanmalıdır. Baxmalıdır ki, dünyada hazırda turizm sahəsində hansı proseslər gedir və turistlər gəldikləri zaman nəyə meyl edirlər. Artıq bir çox bazarlarda böyük qiymət qalxımı var. Məsələn, bu il Türkiyə bazarında qiymətlər çox yüksək oldu. Ancaq yenə də qardaş ölkəyə səfər edənlər az deyil. Oradakı imkanları Azərbaycan təcrübəsinə uyğunlaşdırmaq, çimərlikləri bir qədər də artırmaq, inkişaf etdirmək lazımdır. Belə olarsa, heç bizim iraqı turistlərə ehtiyacımız da olmaz. Lazımı işlər görülsə, müştəri özünü tələbatı nəticəsində ölkəyə turist kimi səfər edər. Daha onları kiminsə xahişi ilə gətirmək, yaxud da hansısa sənəd məsələləri ilə cəlb

etməyə ehtiyac qalmaz".

Ekspert bildirib ki, Azərbaycanda turizmde qiymət məsələsinə də diqqət edilməlidir: "Bir qədər qiymətdə bahalıq var. Ümumilikdə bizimkilər məsələyə qiymət aspektindən yanaşırlar. Baxırlar ki, Türkiyə bazarında qiymətlər yüksəlib, özləri burada qiymətləri qaldırırlar. Bu, ümumilikdə kompleks formada yavaşlayan məsələdir. İkincisi də hər hotelde qiymət problemi yoxdur. 3, 4, 5 ulduzlu olub, normal qiymət təklif edənlər də var. Elə 4 ulduzlu hotel var ki, qiyməti 4 ulduzlu hotelin normal qiymətindən aşağıdır. Turizm şirkətləri, mehmanxanalar xaricdə keçirilən sərgilərdə Azərbaycanı təmsil etməlidirlər. Bunu da dövlət etməli deyil ki... Yeni biz heç kimi gözləməli deyilik. Bu bazar, bu da meydan. Konkret olaraq işləmək lazımdır. Belə düşüncə olmalı deyil ki, dövlət düşünsün, biz də işləyək. Xeyr, şirkət olaraq turist cəlbində maraqlı olub, boşluqları doldurub, alternativ turistləri cəlb etmək lazımdır. Əsas iş budur".

□ Əli RAİS, "Yeni Məsəviyə"

"Cənubi Qafqaz ölkələri Qərba doğru gedir" iddiası

Elçin Mirzəbəyli: "Azərbaycan öz maraqlarının yanında"

Əhəd Məmmədli: "Zurabişvili Bakıya Paris və Berlindən xəbər gətirib"

Azərbaycanda səfərdə olan Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvili ölkə başçısı İlham Əliyevi Avropa İttifaqının Batumidə keçiriləcək konfransına dəvət edib. Onun bu dəvəti bir çox müzakirələr doğurub.

Bu müzakirələrin də əsasını üç Cənubi Qafqaz ölkəsinin son zamanlar Qərba doğru meyilləndikləri yönündə səslənən fikirlər təşkil edir. Xanım prezidentin Almaniya və Fransanın ardından prezident kimi üçüncü səfərini Azərbaycana etməsinin təsədüf olmadığı vurğulanır. Xüsusilə bu səfərdə Azərbaycan prezidentini

Bundan əlavə, Azərbaycanla Al arasında bu ilin mayında Tərəfdaşlıq Sazişinin imzalanacağı gözlənilir. Bu amilin də rəsmi Bakını addım-addım Avropaya doğru yaxınlaşdırdığı bildirilir.

Cənubi Qafqazın daha bir ölkəsi Ermənistan isə inqilabdən sonra Qərba tərəf arasına meyillənir, amma tam şəkildə Rusiyanın asılılığından da qurtulmayıb.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli deyilən fikirlərlə razılaşmır: "Azərbaycanın, Gürcüstanın, yaxud bütövlükdə Cənubi Qafqazın Qərba doğru getməsi kimi imperativ bir yanaşma yalnız Rusiya və İran kimi ölkələrə xas olan xüsusiyyətdir. Belə ölkələrin siyasətində yalnız 2 rəng var - qara və ağ. Bu baxımdan, ilk növbədə Azərbaycanın Qərba doğru getməsi barədə birmənalı siyasəti dəyərləndirmələri doğru hesab etmirəm. Azərbaycan öz maraqlarının yanında və öz yolu ilə, öz hədəflərinə doğru addımlayır. Salome Zurabişvilinin Fransa və Almaniyadan sonra Azərbaycana səfər etməsi də hansısa məkana inteqrasiya üçün mesaj xarakteri daşıyan bir ardıcılıq deyil. Geosiyasi reallığın düzgün dərk edilməsidir. Salome Zurabişvili Fransada doğulub və diplomatik fəaliyyətə də bu ölkədə başlayıb. Fransanı

Elçin Mirzəbəyli

hətta BMT-də də təmsil edib. Bu baxımdan, onun ilk səfərini Fransaya etməsi təəccüblü görünməməlidir. Digər tərəfdən, həm Fransa, həm də Almaniya Avropa İttifaqının ən böyük dövlətləri, məhək daşlardır. Gürcüstanın Avropa İttifaqından daha çox güzəştlər əldə etməsi üçün bu ölkələrin mövqeyi həlledicidir. Azərbaycan isə regionda Gürcüstanın əsas donoru, müstəqilliyinin qaranlıq olan bir dövlətdir. Son zamanlar Gürcüstan-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı əsasən üçüncü ölkələrin müdaxiləsi, müəyyən

Əhəd Məmmədli

qədər də rəsmi Tiflisin riyaklığı nəticəsində yaranmış soyuqluğun aradan qaldırılması üçün prezident Zurabişvilinin ölkəmizə səfəri vacib idi. İlk növbədə Gürcüstan üçün. Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərində yaşana biləcək hər hansı neqativ hadisə nə bu iki dövlətə, nə Türkiyəyə, nə ABŞ-a, nə də Avropa İttifaqına sərf etmir. Ola bilsin ki, yarana biləcək hər hansı bir soyuqluqdan, yaxud gərginlikdən Azərbaycan Gürcüstandan daha az ziyan çəkəsin. Amma bütün hallarda qazanan üçüncü qüvvələr ola-

caq. Düşünürəm ki, Azərbaycanın son provokasiyalara müdrik və soyuqqanlı yanaşması Gürcüstanın müstəqil inkişafını arzulayan qüvvələri daha ciddi düşünməyə vadar edib. Salome Zurabişvilinin Azərbaycan prezidentini Batumidə keçirilən sammitə dəvət etməsinə də ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə imzalayacağı sazişlə əlaqələndirmirəm. Batumidə keçirilən sammitin ana mövzusu enerji və nəqliyyat layihələridir. Bu layihələrin də mərkəzində Azərbaycan dayanır. Gürcüstan prezidenti Azərbaycanla həyata keçiriləcək daha böyük layihələrdən danışdı. Qənaətimə görə, elə bu məqamın üzərində də fokuslanmaq lazımdır. Çox güman ki, Batumidə indiyədək həyata keçirilən layihələrdən daha böyük və daha qlobal bir prosesin əsası qoyulacaq".

Siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli tamamilə fərqli düşüncə: "Cənubi Qafqaz Qərba doğru gedir. Gürcüstan özünü ABŞ-ın dostu, Avropanın bir hissəsi

hesab edir, NATO və Avropa Birliyinə üzv olmaq istəyir. Azərbaycan da Türkiyə ilə birlikdə olub Qərba inteqrasiya olmaq yolunu seçib. Buna görə də Azərbaycan son dövrlər Rusiya, İran, Ermənistan rəsmiləri tərəfindən təhdidlərə məruz qalır. Ermənistan gəldikdə isə, bu düşmən ölkə Qərbi seçmək istəyir, amma seçə bilmir, çünki Rusiyanın Cənubi Qafqazda forpostudur. Forpost da ağasının icazəsi olmadan hansısa mühüm addım ata bilməz. Bəzi dairələrdə rus-erməni yönümlü sayılan yeni gürcü prezidenti Zurabişvilinin Avropaya səfərindən sonra Rusiya, Ermənistan deyil, Azərbaycanla səfər etməsi, Azərbaycanın Gürcüstan üçün nə qədər vacib, əhəmiyyətli dövlət olduğunu göstəricisi kimi təqdim olunur. Zurabişvili Avropadan sonra tək öz istəyi ilə Azərbaycana səfər etmədi, o, həm də Avropanın istəyi ilə bunu etdi. Çox güman ki, Zurabişvili Bakıya Paris və Berlindən xəbər gətirib. Göründüyü kimi, Avropa Birliyi üçün də Azərbaycan çox vacib və strateji tərəfdaşdır. Gürcüstanın Azərbaycanla birlikdə olması rəsmi Tiflisin maraqlarına cavab verir. Zurabişvilinin seçildikdən sonra üçüncü səfərini Azərbaycana etməsi məhz yuxarıda qeyd edilənlərin göstəricisidir".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Məsəviyə"

Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən İbrahimovun vəfat etməsi ilə bağlı cinayət işi açılıb. Əvvəlcə onu qeyd edək ki, icra başçısının ölümü ilə bağlı hələ də müəmmalar var. Belə ki, ilk olaraq icra başçısının müavini bildirdi ki, R.İbrahimovun ölümünün səbəbi ürək tutması ilə bağlıdır. Sonradan isə icra başçısının dəm qazından zəhərlənməsi açıqlandı. Mətbuatda yayılan məlumatlara görə, mərhum icra başçısının qonşuları bildirdilər ki, o, dəm qazından Yeni Yasamal qəsəbəsində yerləşən mənzilinin hamam otağında olduğu zaman boğulub.

dıran, tüstü bacasını təmizləməyən və digər bu kimi şəxslər məsuliyyətə cəlb olunma bilirlər. Dəfələrlə demişik ki, Bakıda heç bir binada tüstü bacaları təmizlənmir. Burada müxtəlif versiyalar dəyərləndirilməlidir. Ola bilər ki, ev 1990-cı illərdə tikilib. Belə olan təqdirdə su qızdırıcı da köhnədirsə, problem onunla da bağlıdır. Çünki su qızdırıcının 10 il işləmə müddəti var. İnsanlar bilsinlər ki, qaz sobalarının da istifadə müddəti maksimum 20 ildir. Kim haradan, köhnə cihaz tapırsa, aparıb onu quraşdırır. Dəm qazının yaranma səbəbləri sırasında ən başda duranlar-

mək lazımdır. İnsan dəm qazından zəhərlənən zaman huşunu itirir. Özünü idarə edə bilmədiyi üçün səsini də çıxara bilmir. Respublikada sovetdən qalmış, 800 minə qədər qeyri-standart, kустar cihazlar var. Baxırsan ki, ka- uçuk boru ilə bu cihazları quraşdırırlar. Qəti şəkildə belə olmaz. Bu qədər məsuliyyətsizlik ölümə aparır".

Ekspert də bildirib ki, icra başçısının dəm qazından zəhərlənməsi faktına şübhə ilə yanaşır: "Hər halda, evdə digər şəxslər də olub. Necə olur ki, həmin şəxslər hamam otağında olan zaman zəhərlənməyiblər, yalnız icra başçısı

İcra başçısının ölüm müəmması

Fikrət Nuşiyev: "Ailə üzvlərinin bildiyi odur ki, ürək tutmasından dünyasını dəyişib"

Nüsrət Qasimov: "Dəm qazından zəhərlənmə məsələsi təsdiqlənibse, bu şəxslər məsuliyyətə cəlb olunma bilirlər"

Fevralın 27-də isə rəsmi məlumat yayıldı ki, 1967-ci il təvəllüdü R.İbrahimovun yaşadığı mənzildə vəfat etməsi ilə bağlı Cinayət Məcəlləsinin 314.2-ci (Səhlənkarlıq, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə iş başlanılıb.

Məlumatda qeyd edilir ki, faktla bağlı Yasamal Rayon Prokurorluğunda araşdırmalar davam etdirilir.

Açılan cinayət işindən belə görünür ki, icra başçısının ölümünə günahkar olan konkret şəxslər axtarılır. Onlar kimdir?

Şabran rayon icra başçısının müavini, mərhumun bacısı oğlu Fikrət Nuşiyev cinayət işinin açılması ilə bağlı məlumat yayıldıqdan sonra unikal.org saytına bildirib ki, həkim rəyinə əsasən dayısı dəm qazından dünyasını dəyişməyib: "Dəqiq nədən öldüyü bilinmir. Həkimin qoyduğu diaqnoz qəflətən

ürəyin tutması ilə bağlı olub. Yeni durduğu yerdə qəflətən ürəyi tutub. Dəm qazından zəhərlənmə məsələsi arada gəzən söhbətlərdir. Ona görə də müvafiq orqanlar araşdırır. Ailə üzvlərinin bildiyi odur ki, Rövşən müəllim ürək tutmasından dünyasını dəyişib. Mərhum dünyasını dəyişəndə evdə həyat yoldaşı və qızı da olub. Dayım onların gözü qarşısında dünyasını dəyişib. Sonra təcili tibbi yardım çağırılısa da, gec olub".

Ekspert Nüsrət Qasimov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, dəm qazının zəhərlənmə əlamətləri sırasına küt başağrısı ilə yanaşı, görmə və eşitmə hallüsinasiyaları, ürək döyüntüsü və qan təzyiqinin qalxması da aiddir: "Yeni zəhərlənmə zamanı ürək döyüntüləri, qan təzyiqi də artır. Ümumiyyətlə, bu məsələ ilə bağlı ciddi araşdırma aparmaq lazımdır. Dəm qazından zəhərlənmə məsələsi təsdiqlənibse, sobanı səhv quraş-

dan biri də cihazların nasaz olmasıdır. Çünki cihazlara normal xidmət göstərilmir. Xörək daşib tökülür cihazın üzərinə. Göz tutulur və yanma prosesi pozulur. 1 kubmetr metan qazı yanan zaman 9 kubmetr hava lazım olur. Bu hava çatmayanda və ya çox olanda yanma prosesi pozulur. Bu zaman da karbon 4 oksid əvəzinə, karbon 2 oksid ayrılır və 7 dəqiqə ilə 30 dəqiqə arasında o mühitdə nəfəs alan insan zəhərlənir. Ona görə də ekspertlər söyləyirlər ki, tüstü, boru ilə xaricə ötürülməli və bu boru da damdan 50 sm hündürə qalxmalıdır. Bu da su qızdırıcılarının gücündən asılı olaraq 100 mm-dən, 150 mm-ə qədər dəyişir.

İcra başçısının evində bu göstəricilərə əməl olunubmu? Bu məsələ araşdırılmalıdır. Əgər əməl olunmayıbsa, deməli, səhlənkarlığa yol verilib. Səhlənkarlığa yol verənləri isə məsuliyyətə cəlb et-

zəhərlənib? Baxmaq lazımdır ki, hamam otağının qapısında müvafiq dəliklər varmı. Eyni zamanda tüstü bacasını da yoxlamaq mütləqdir. Tüstü bacasını yoxlamaq çox asandır. Kibriti yandırıb, su qızdırıcısının yuxarı tərəfindəki yanığıdan içəri tutursan. Əgər alov içəri tərəfə əylirsə, deməli, tüstü bacası işləyir. Şaquli vəziyyətdədirsə işləmir, insanın özünə tərəf qayıdırsa, deməli, tüstü bacasında ciddi problem var və yanan qazı içəri verir. Qısa deyim ki, dəm qazı ilə bağlı bütün yoxlamalar aparılmalıdır. Əgər hansı hissədə problemlər yaşanırsa, deməli, səhlənkarlığı da həmin işdən cavabdeh olanlar ediblər. Neçə vaxtdır ki, biz SOS təbii çalır ki, tüstü bacaları 30 ildir təmizlənmir. Ancaq bunu eşidən yoxdur. Əgər belə davam edərsə, zəhərlənənlərin sayı daha da çox olacaq".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Kələ viaqrası

Samir SARI

Oğün bir toyda həmişəki kimi gur musiqinin əlindən qaçıb, kəndçilərimiz demişkən, bir hovur (hour- saat) dincəlmək üçün foyeyə çıxarkən bir köhnə tanışla rastlaşdım. Çoxdan görüşürdük. Xoş-beş, on beş, ordan-burdan göft-gu etməkdəyə-kən, bir ümumi tanışımız da gəldi. Aramızda yeni bir xoş-beş proseduru, hal-əhval tutmaq kampaniyası başladı.

Bu heyndə şəhərli dostumuz kənddə yaşayan tanışımızdan bir simsarını, hər ikisinə qohumluğu çatan birini xəbər aldı, "necədir, nə edir" deyər soruşdu. Kənddə yaşayan dostumuz səsinin tonunu bir az yavaşladı, qohumuna görə xəcalət çəkmiş kimi bir görkəm aldı və dedi: "Allah onun başına daş salsın... infarkt olub".

Mən bu tona və bu sözə, xüsusilə də bu viraja mat qaldım. Baxdım ki, şəhərli dostumuz da mat qalıb. Necə yeni, infarkt olan adama bu nə münasibətdir? Onun halına yanaşmaqdan, şəfa diləməkdənsə, bu nə sözdür? Yaxşı ki, eloğlu bizi çox intizarda qoymadı, sözünün məbədini gətirdi: "60 yaşında gedib təzə arvad almamışdımı? Bir həftə çəkdi..."

Məsələ aydın oldu, belə çıxdı ki, sözügedən ağsaqqal yeni evliliyin həyəcanına dayana bilməyib, necə deyirlər, ürək eşq cazibəsinə tab ələməyib. Dedim, olan şeydir, belə hadisələr olur. O biri həmsöhbətimiz həтта qımsıdı, dedi, o yaşda gərək belə məsuliyyətli işlərə qol qoymayasan.

Ancaq xəbəri verən eloğlu dedi, bildiyiniz kimi deyil ey, bu başıbatmış gedib baytar aptekindən kələ viaqrası alıb içib, o da pis təsir göstərib...

Ta nə olacaqdı? Heç nə... Eloğlumuz bir az itoynadan adam olduğu üçün ələ bildik, zarafat edir, amma o, ciddi şəkildə əlavə etdi ki, vəziyyət belədir, hazırda təzəbəyən vəziyyəti yaxşıdır, kritik durumdan çıxıb.

Beləcə, əziz oxucular, leksikona yenə termin daxil olur: "Kələ viaqrası".

Əslində bu yeni termin deyil. Hələ 40-50 il öncədən fermalarda damazlıq kələlərə cinsi həvəs oyadan preparatlar verərdilər ki, onlar kənd təsərrüfatı müəssisələrində aparılan döl kampaniyasına öz töhfələrini versinlər, düyələr qısr qalmasın.

Sadəəcə, o vaxtlar onun adı "dərman" idi, ancaq insanlar da bu dərmandan istifadəyə başlayandan və onu möhtəşəm səslənişli "viaqra" adlandırandan sonra termin üçün dağa-daşa düşməyə ehtiyac qalmır. Bu da olsun "kələ viaqrası".

İntəhası, kişi olan bəndə də gərək sınının o çağında yarıdımçı qidalər və preparatlar hesabına kələlik etmək fikrinə düşməsin. Çünki böyüklərimiz demişkən, "bu dərmanlar ələ şeydir ki, bir şeyə xeyir ələyəndə, o biri şeyə də ziyan ələyir".

Bəli, müasir tibbin belə işləri var, ürəyi tam şəkildə qoruya bilmir.

Bu üzündəndir ki, hazırda infarkt çox biabırçı xəstəlik sayılır. Amma infarktın vaxtı vardı, elitər xəstəlik idi, hər adama qismət olmurdu, ona yalnız böyük vəzifə, məsuliyyətli post yiyələri yaxalanırdılar. İndi vəziyyət dəyişib, bir də görürsən, ələ adamı infarkt vurur ki, prinsipçə, onu elektrik cərəyanı, ya da elektrovoz vura bilərdi.

Çünki indiki kişilər dinc dururlar, ötüb keçən gənclikləriylə banşmırlar, bu da əli dəryazlı məxluqun xoşuna gəlmir, deyir, a kişi, ey, bir bu tərəfə gəl, görüm, niyyətin nədir...

Ən pisi odur ki, hazırda gerçəkdən infarkt olanlar da isteyirlər faktı gizlətsinlər, dilə-dişə düşməkdən qorxurlar. 6-7 ay öncə bir yüksək vəzifəli şəxs qəflətən ölmüşdü, bütün saytlar, qəzetlər bu xəbəri yaymışdı. Biz də vermişdik və qeyd etmişdik ki, filankəs ürək çatışmazlığından qəflətən ölüb. Bir həmkarımız zəng ələdi ki, bəs mərhumun ailəsi istəmir ki, xəbər də ürək söhbəti olsun.

Əvvəlcə başa düşmədik: niyə axı, burada nə var ki? Adam israrla xahiş edəndən sonra anladıq ki, mərhumun övladı bundan əvvəl hoteldə ürək çatışmazlığından ölən deputatın adının pis-pis hallandırılmasını nəzərə alır və atasının barəsində belə söhbətlərin başlanacağından qorxur.

Əlbəttə, təhlükəli söhbətdir. Biri ortaya bir söz atar, sonra gəl altından çıx. 100 il keçsə də, unudulmaz. Bir də görürsən, sinif yoldaşları adamın yeniyetmə nəvəsini lağa qoyurlar: "Heç bilirsiniz, bunun babası nədən ölüb? Kələ viaqrası içibmiş"...

Artım nə qədər olmalıdır

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Çörəyin daşdan çıxırsa, Qab-qacağı neynəyirsən? Bir məclisdə yerin yoxsa, Qanacağı neynəyirsən?"

(Ramiz Rövsən)

Hökumət iqtisadi problemlərin şişməsinə önləmək üçün çevik tərpənir və müəyyən ödənişləri, müavinətləri-zadı artırır. Kiminə beş faiz, kiminə on faiz... Müxalif ekspertlər - o şəxslər ki, bu iqtidarın hakimiyyətdə olduğu müddətdə özləri yarım faiz inkişaf eləməyiblər və elə köhnə girdabın içində qalıblar - deyirlər bu artımlar baş aldatmaqdır, çox azdır, dərdə dərman olmayacaqdır. Azərbaycan realitələrini anlamadıkları, uca millətimizi və sevgili xalqımızı qanmadıqları üçün belə deyirlər.

Bizim üçün 1 manat da böyük artımdır. Hazırda məhkəmələrin birində taksi sürücüsünü soyaraq öldürmüş 3 nəfərin cinayət işinə baxılır. Sizcə, onlar yazıq sürücüdən nə qədər pul çıxarıblar? 19 manat! Adambaşına böləndə (hərçənd o alçaqlar haqda adam sözünü yazmağa adamın əli gəlmir) hərəsinə 6 manat 30 qəpiyə yaxın bir pul düşübdür. Lap dəqiq yazsaq, 6 manat 33 qəpik. 1 qəpik də artıq qalıb, onu yaqın hakimə verərlər - cəzanı yüngülləşdirmək üçün.

İddia etmək olar ki, bu quldurlar sürücünün daha çox pulu olduğunu zənn ediblər. Ancaq nə qədər? Axı bir sürücüdə nə qədər pul ola bilər ki, buna görə onu öldürsən? İnsan həyatı olduqca ucuzlaşdır. Populist görünmək istəmirəm, reallıq belədir.

Əslində insaf və ədalət naminə qeyd edək ki, həyat təkə bizdə ucuzlaşmayıb. Misal üçün, Rusiyada, Suriyada, Venesuelada, İranda və başqa bənzər ölkələrdə də hakimiyyəti dəstəkləyən əsas qüvvələr imkanı az olanlardır. O qüvvələrə azacıq yardım edirsən, bu da orta sinifi, cızığından çıxıb azadlıq-filan istəyənləri boğmaq üçün yetərlidir. Min illərdə sınaqdan çıxmış üsuldur. İnsanlara "Çörək, yoxsa azadlıq" seçimi verəndə onlar çörəyi seçirlər. Azadlığın haçansa gətirəcəyi daha çox çörəyi düşünmək üçün kütlələrin hövsələsi dardır. "Soğan olsun, nağd olsun, "Bir tük də qənimətdir", "Az aşım, ağrımaz başım" tipli folklor nümunələri havadan yaranmayıbdır. Rus yazıçısı Dostoyevski "Karamazov qardaşları" romanında, "Böyük inkvizitor" bölümündə bu kimi sosial-psixoloji durumları təsvir edibdir. Gəlin, o əsərdən bir uzun sitatı təzədən oxuyaq: "Sən xalq arasına getmək istəyirsən və yalın əllə hansısa bir azadlıq vəd edərək gədirsən, onlar özlərinin sadələvhlüyü və anadangəlmə nandanlığı üzündən onun mənasını belə başa düşə bilməyəcəklər, onlar azadlıqdan qorxur və vahiməyə düşürlər, çünki heç vaxt insan üçün, bəşər cəmiyyəti üçün azadlıqdan daha dözülməz heç bir şey olmayıb! Bəs bu çılpacaq, qızmar səhradakı daşları görürsənmi? Onları çörəyə çevir, onda insanlar sürü kimi sənin arxınca qaçacaq, sənə minnətdar və itaətkar olacaq, daim həyəcan keçirəcəklər ki, sən əllərini onların üstündən götürsən, o saat onların çörəkləri də kəsiləcək". Sitatın sonu. Oradakı "çörəyə çevrilən daşlar" ifadəsi bizim bulvarda hər il daşların təzələnməsinə işarə vurur sanki...

Siz "180 manatla necə yaşamaq olar" deyə bilərsiniz və hansısa deputatın, məmurun çoxlu obyektlərinin siyahısını çıxardarsınız. Ancaq əmin olun ki, camaat lazım gələndə sizə yox, həmin oğrulara salam vermək üçün qaçacaqdır. Çünki hamının haradansa bir gizli gəliri, qara mühasibatlığı, ödəmədiyi vergilər, pozduğu qanunlar vardır. Hökumət bunun üstünü vurmur, bunlar da hökumətin üstünü vurmur. Əl-ələ verib, can bir qəlbə yaşayırlar. Təzə vergilər naziri, təzə gömrük sədri müəyyən mənada qanun-qayda yaratmaq istəyəndə tərsinə alınmadımı? Qiymətlər qalxdı, camaat narazılıq elədi. Deyir, dünən gömrükdə rüşvət verdim, mal ucuz gəlirdi, indi qanuni ödəyirəm, baha alınır.

Unutmaq olmaz ki, biz hələ ətli-canlı, nisbətən kök vaxtımızda Nizami Süleymanov kimi dələduza 40 faizə yaxın səs vermiş camaatıq. Yeni şüarlar fikirləşmək lazımdır.

İşğalçı ölkə növbəti dəfə sülh danışıqlarından imtina siyasəti yürütdüyünü nümayiş etdirdi. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan fevralın 27-də Tehrandan erməni icmasının nümayəndələri ilə görüşündə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşməyini anons edib. Amma Paşinyan əlavə edib ki, bu görüşdə "gündəm olmayacaq".

Paşinyan Dağlıq Qarabağın danışıqlarda iştirakı barədə mövqeyini növbəti dəfə təkrarlayıb. Amma bir qədər diplomatik üslubda. Onun sözlərinə görə, hökumətin əsas prioritetlərindən biri Qarabağın "subyektivliyinin səviyyəsinin artırılmasıdır".

"Azərbaycan prezidenti ilə görüşməliyik. Bu, gündəmsiz görüş olacaq, amma onun əsas istiqaməti danışıqlar formatının müzakirəsinə yönələcək. Hələlik format ətrafında razılığa gəlməmişik, indiyə qədərki təmasları rəsmi danışıqlar adlandırmaq olmaz"-o bildirib. (Virtualaz.org) N.Paşinyan bir daha təkrarlayıb ki, o, Ermənistanın baş naziridir və Dağlıq Qarabağın adından danışmır. Çünki Dağlıq Qarabağın öz hakimiyyəti var. Bundan əvvəl Paşinyan açıqlamışdı ki, Davosda Əliyevlə görüşündə Dağlıq Qarabağın danışıqlarda iştirakı məsələsini qaldırıb. Amma Azərbaycan prezidenti buna etiraz edib, bildirib ki, belə olsa, o zaman gerek regionun azərbaycanlı icması da danışıqlara qatılsın.

Ermənistanın baş nazirinin dedikləri əslində danışıqların davamına deyil, dayandırılmasına yönəlib. Çünki rəsmi Bakı qəti şəkildə bəyan edib ki, danışıqların qəbul olunmuş formatı var və formatın dəyişdirilməsini, Dağlıq Qarabağın tərəf kimi sınırlanmasını qəbul etməyəcəkdir. Həmçinin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri də formatın dəyişməsinə mümkün saymırlar. Belə olan təqdirdə N.Paşinyanın iddiaları qəbul olunmazdır.

Qeyd edək ki, Paşinyan Tehranın "Ararat" klubunda erməni icması ilə görüşüb. Görüşdə Paşinyan tribundan icma üzvləri ilə birgə çəkdirdiyi selfidə əksini tapan plakatda ermənicə "Qarabağ Ermənistanıdır və Son" yazılıb.

"İranda rəsmi səfərdə olan Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın görüşünün baş tutduğu məkana erməni klubudur". Bu sözləri axar.az-a İran İslam Respublikasının Azərbaycan səfirliyinin əməkdaşı Əli Musəvi deyib. Ə.Musəvi bildirib ki, Nikol Paşinyanın səfəri ilə bağlı onlarda hələlik heç bir məlumat yoxdur: "Bu görüş və səfərlə bağlı bizə heç bir məlumat gəlməyib. Orada hansı plakatın açılmasından da məlumdursuz". Səfirlik əməkdaşı qeyd edib ki, Qarabağ məsələsi ilə bağlı İranın rəsmi mövqeyi bellidir: "İran Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir. "Ararat" klubunda açılan plakatda ermənicə nəyin yazılmasından isə yəqin ki, orada iştirak edən İran rəsmilərinin xəbəri olmayıb, çünki onlar erməni əlifbasını və dilini bilmirlər".

Politoloq Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında öncə bildirdi ki, Paşinyanın

Danışıqları pozmaq cəhdi və Tehran selfisi...

İşğalçı ölkənin rəhbərinin davranışları sət etirazlar doğurdu; **ekspert:** "İranda tərribatçı plakatın qaldırılması həm də İranın mövqeyi sayılmalı, buna ciddi etiraz edilməlidir"

İrana səfəri də bir neçə aspektdən dəyərləndirilə bilər: "Ermənistan ABŞ tərəfindən "qulaqburması" veriləndən sonra Vaşinqtonla gərginlik yaşayan İranda öz xeyrinə yararlanmaq cəhdləri edilir. İkincisi, əvvəlki hakimiyyətlər dövründə İranda imzalanmış müqavilələrə yenidən baxılır və onlar ehtimal ki, davam etdiriləcək. Bu enerji layihələri, dəmir yol layihələridir ki, onları İran tərribatçı salmışdı. Paşinyan bu mərhələdə Rusiya-İran münasibətindəki müttəfiqlik faktorundan da yararlanacaq. İran Dağlıq Qarabağ məsələsində loyallığını qoruyub saxlasa da, bu məsələdə dolayısı ilə Ermənistanın yanında olduğunu son görüşdə nümayiş etdirdi. Bundan öncə isə dövlət başçısı səviyyəsində Azərbaycana ərazi iddiaları irəli sürüldü. Bizə susuruq. Paşinyanın tərribatına da nədənsə Azərbaycanlıdan heç bir təkpi gəlmədi. Paşinyanın selfisi və tərribatçı plakatın qaldırılması həm də İranın mövqeyi sayılmalı, buna ciddi etiraz edilməlidir".

Q.Çaxmaqlı onu da dedi ki, Ermənistan rəhbərinin Azərbaycan prezidenti ilə görüşmək istəməsi heç şübhəsiz son zamanlar danışıqlar məsələsində olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin formatı ilə bağlıdır: "Paşinyanın daha öncələr də ifadə etdiyi ideya yer alacaq: Dağlıq Qarabağ separatçılarının danışıqlara cəlb edilməsi. O, əvvəlki danışıqlar prosesinə bu yeni formatı dikte etmək istəyir və "Dağlıq Qarabağ Respublikası"ni tərəf kimi qəbul etmək niyyətindədir. Həmsədrlər buna necə baxırlar? Bu məsələ açıqlanandan bəri həmin ölkələrdən heç bir reaksiya olmayıb. Demək, son səfərləri zamanı həmsədr ölkə nümayəndələri Paşinyanla bu

məsələni müzakirə ediblər və ehtimal edirəm ki, onlar Paşinyanla İlham Əliyevlə danışmağı məsləhət görüblər. Format məsələsi bu ola bilər. Əlbəttə, Paşinyanın təklifi o halda qəbul edilə bilər ki, həmin danışıqlarda Dağlıq Qarabağın Azərbaycan icması da tərəf kimi çıxış etsin. İndiki halda bizim gündəmdə belə bir əks - təklif yoxdur və o da son nəticədə Azərbaycanın xeyrinə ola bilməz. Çünki Azərbaycan öz ərazisində separatçılıqla üz-üzədir və onu başqa tərəfə yönəltmək gələcəkdə daha qararlı addımlar atmağımıza mane ola bilər. Danışıqlar formatının dəyişdirilməsi cəhdləri də erməni tərəfinin manevrləridir, prosesi uzatmaq cəhdləridir və hesab edirəm ki, bunda da Rusiyanın əli var".

"İranda baş verən hadisələr ermənilərin Azərbaycana qarşı növbəti məkrli tərribatıdır". Bunu isə keçmiş xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov deyib. Sabiq nazir ilk növbədə məsələyə ciddi yanaşmağı və bir qədər diqqətli olmağı lazım bilib: "Tehranın mərkəzində yerləşən "Ararat" klubu bəzi imtiyazlara malikdir, ona görə də ermənilərə bu cür işlərdə icazə verirlər. Bu baxımdan İranda baş verən hadisələr ermənilərin Azərbaycanı qarşı növbəti məkrli tərribatıdır. Təbii ki, düşmənin məqsədi mümkün qədər Azərbaycan-İran əlaqələrinə ziyan gətirməkdir. O üzəndə hesab edirəm ki, Azərbaycan buna ciddi diqqət yetirməli və bu faktı İran tərəfinin nəzərinə çatdırılmalıdır". (Axar.az) **T.Zülfüqarov ermənilərin Azərbaycana qarşı törətdiyi tərribatın İranın dövlət orqanları ilə razılaşdırıldığını düşünür:** "Təbii ki, İranın dövlət orqanları belə bir hadisənin baş verəcəyindən mə-

lumətli idi. Ancaq Paşinyanın erməni icması ilə görüşündə tərribat xarakterli şüarın qaldırılması birbaşa Azərbaycana qarşı yönəlib. Birincisi, Azərbaycan bu məsələyə ciddi diqqət yetirməli, səfirlik vasitəsilə ya diplomatik nota verilməli, ya da İranın Azərbaycandakı səfiri XİN-ə çağırılmalı və hadisə barədə müzakirələr başlatılmalıdır. Bu işin belli və ənenəvi yoludur. İkincisi, aydın məsələdir ki, Ermənistan Azərbaycanın qonşuları ilə əlaqələrini bu və ya digər şəkildə tərribatlar vasitəsilə pozmağı hədəfə alıb. Ona görə də məsələyə məhz bu kontekstdən yanaşılıb, qərar verməliyik. Son zamanlar baş verən bir sıra silsilə hadisələr birbaşa İran-Azərbaycan əlaqələrinin pozulmasına hesablanıb. Bu xoşagəlməz və Bakı-Tehran əlaqələrini hədəfə alan oyunlara gözlənilməz reaksiya verilməsinin tərfəndir deyiləm və bu yöndə səsləndirilən fikirlərlə razılaşmıram. Azərbaycan təmkinli və diplomatik cavab addımları atmalıdır. "Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı danışıqlar formatı bellidir, formatın dəyişdirilməsi müzakirə mövzusu deyil və ola da bilməz".

Bunu "Report"a açıqlamasında Prezident Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev deyib. "Ermənistan rəhbərliyinin danışıqlar prosesinin formatının dəyişdirilməsi barədə iddiaları qəsdən danışıqları dalana salmaq və danışıqlar prosesini pozmaq cəhdlərindən başqa bir şey deyildir. Buna görə məsuliyyət tam şəkildə Ermənistan tərəfinin üzərinə düşür" deyir, o bildirib.

□ **E.PASASOY,**
 "Yeni Müsavat"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın İrana iki günlük ilk rəsmi səfəri, gözləndiyi kimi, İrəvanın umduğu nəticələri vermədi. Səfər zamanı tərəflər arasında strateji əhəmiyyətli heç bir sənəd imzalanmadı. Ermənilərin İran qazı üçün tranzit ölkəyə, nəqliyyat dəhlizinə çevrilməklə bağlı hansısa ortaqlayihələrə ümidləri yenə ürəyində qaldı. Səfər zamanı yalnız niyyət memorandumu - niyyət anlaşması imzalandı. Yəni İran rəhbərliyi, faktiki, işğalçı ölkənin rəhbərini yola verdi.

dünya ermənilərinə qarşı durmalı olacaq - hansı ki, bu gün daha sıx birləşiblər və Qarabağa hər hansı təhlükə zamanı bu birlik ikiqat, üçqat güclənəcək, indikindən daha böyük gücdə olacaq".

Əhalisi ac-yalavac kökdə, özü blokada şəraitində olan, ordusuna düz-əməlli çağırışçı tapmayan və silahlanma yarışında Azərbaycanla ayaqlaşma imkanından, paritet yaratmaq şansından məhrum cırdan ölkənin böyük müharibədən necə çıxacağı çox mə-

öncəki İrəvana ünvanlı sərt açıqlamasını yada salmağın yeri var.

Topçu demişdi ki, ermənilər ilk növbədə qondarma "soyqırımı" iddiasından əl çəkməli, ASALA terror qruplaşmasının cinayətlərinə və Azərbaycan şəhəri Xocalıda insanlıq əleyhinə cinayətlərə görə cavab verməli, işğal etdiyi əraziləri qeyri-şərtsiz tərk etməli və Azərbaycandan üzr istəməlidir. Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin yaxşılaşdırıl-bədən necə çıxacağı çox ma-

Bu yerdə xatırladaq ki, hazırda Türkiyədə 100 minə yaxın Ermənistan vətəndaşı oturma izni almadan, vergi ödəmədən öz ailəsinə çörək pulu qazanır...

"Ermənistan baş naziri çox arzulanmış İrana səfər etdi". Bunu **politoloq Elxan Şahinoğlu** deyib. O, qeyd edib ki, İran prezidenti Həsən Ruhani Paşinyanla görüşdə Ermənistan qaz tedarükünün artırılmasına etiraz etmədiklərini dilə gətirsə də, illərdir ortada nəticə yoxdur.

Bakının Pakistan, Hindistan və Venesuela seçimi

Azərbaycan necə davranmalıdır...

Pakistanla Hindistan arasında on illərdir davam edən ərazi problemi son günlər kəskin fazaya qədəm qoyub. İki ölkə arasında hər an böyük miqyaslı müharibə başlanması ehtimalı var.

Bu arada Pakistanın Azərbaycandakı səfiri Səid Xan Mohmand deyib ki, müsəlman ölkəsinə, suveren dövlətə qarşı açıq təcavüz var. Səfir Pakistanın bütün platformalarda açıq şəkildə Azərbaycana dəstəklədiyini, o cümlədən Qarabağ məsələsində dəstəklədiyini qeyd edərək bildirib ki, İƏT Kəşmir Təmas Qrupunun mühüm iştirakçısı kimi Azərbaycanın da bu məsələyə dair bəyanat verərək Pakistana qarşı təcavüzü pisləyəcəyinə ümid edir. Beləliklə, səfir ölkəsinin Azərbaycandan rəsmi mövqə gözlədiyini açıq şəkildə bəyan etmiş olub. Bu açıqlama ilə pakistanlı səfir Azərbaycana seçim qarşısında qoyub.

Venesuelada iki aya yaxındır prezident Nikolas Maduroya qarşı müxalifət tərəfindən inqilab həyata keçirilib. Müxalifət lideri Xuan Quaydo özünü prezident elan edib. Eyni zamanda Nikolas Maduro hakimiyyətdən getmədiyini bəyan edib. Dünya bu məsələyə münasibətdə ikiye bölünüb. Avropa İttifaqına daxil olan dövlətlər əksəriyyəti, ABŞ Quaydonu Venesuelanın keçid dövrü prezidenti kimi tanıyıb. Rusiya, Türkiyə, Çin, İran və digər bir neçə ölkə isə Nikolas Maduronu Venesuelanın qanuni prezidenti hesab edirlər. Azərbaycan bu məsələdə də hələ ki seçimini ortaya qoyub rəsmi mövqə ifadə etməyib.

Deputat Fəzail Ağamalı bu barədə "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, Azərbaycan prezidenti bir neçə gün öncə çıxışlarının birində çox unikal ifadə etdi ki, Azərbaycanın bu gün həyata keçirdiyi xarici siyasət Azərbaycan xalqının milli maraqlarına xidmət edən siyasətdir. "Doğrudan da belədir, Azərbaycanın xarici siyasəti dövlətin, xalqın maraqlarına xidmət edən siyasətdir və bu siyasət özünü doğruldub və ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunu gücləndirib. Biz bütün dövlətlərlə mehriban və qarşılıqlı hörmət prinsipinə söykənən əməkdaşlığa üstünlük veririk. Pakistan-Hindistan məsələsinə gəlinə, həqiqətən Pakistan hər zaman Azərbaycanın yanında olub, Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkələrdən biri məhz Pakistandır. Pakistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü birmənalı şəkildə dəstəkləyən, Ermənistanı işğalçı adlandıran, işğalçı ölkə ilə heç bir əlaqə qurmayan qardaş ölkədir. Pakistandan silahlı qüvvələrimizin güclənməsi üçün hərbi texnikalann alınması istiqamətində sıx əməkdaşlığa maliklik. Heç şübhəsiz ki, Hindistanla müqayisədə bizim Pakistanla münasibətlərimiz daha sıxdır, daha yüksək səviyyədədir. Biz sülhəvərlər ölkəyə və neytral dövlət kimi fəaliyyətimizi qururuq. Təbii ki, Pakistana dostluq və qardaşlıq münasibətimizi hər zaman ifadə etməklə bərabər çalışmalıyıq ki, Pakistanla Hindistan arasındakı münasibətlər müharibə səviyyəsinə gəlib çatmasın. Biz onlar arasında münasibətlərin dinc müstəvi üzərində qurulmasına tərəfdar olan bir ölkə kimi təbii ki, öz mövqeyimizi ortalığa qoya bilərik. Ortadakı anlaşmazlığın, qarşıdurmanın danışıqlar yolu ilə həll olunmasının tərəfdarı kimi çıxış etməliyik. Bizim vətəndaş kimi mövqeyimiz ola bilər. Amma ölkənin xarici siyasətini müəyyənləşdirən prezidentdir, onun bu siyasətini icra edən Xarici İşlər Nazirliyi var. Ümidvaram ki, məsələ onlar tərəfindən araşdırılır və hansı münasibətin ortaya qoyulması onların müstəsna səlahiyyətidir. Mən əminəm ki, hər zaman olduğu kimi belə vəziyyətdə də Azərbaycan prezidenti bir daha özünün müdrikliyini ifadə edəcək. Bu müdriklik dövlətimizin maraqlarına xidmət etməklə bərabər, həm də dost və qardaş Pakistan dövlətinin maraqlarına, həm də bizimlə müəyyən əlaqələri olan Hindistan dövlətinin də maraqlarına xidmət edəcək".

Venesuela ilə bağlı Azərbaycanın necə mövqə tutması məsələsinə gəlinə, deputat qeyd etdi ki, sözügedən ölkədə artıq ikihakimiyyətlik hökm sürür. Azərbaycan belə bir situasiyaya qarışmalı deyil: "Biz orada prosesin necə yekunlaşmasını izləməliyik. Azərbaycan üçün ən vacibi hər bir xalqın özünün özünə hakimiyyət seçməsidir. Xalq kimi seçərsə, kimə etimad göstərərsə, Azərbaycan da dövlət olaraq Venesuela xalqının iradəsinə söykənən insanlarla əməkdaşlıq edə bilər. Orada hazırda kifayət qədər mürəkkəb proseslər gedir. Biz hələlik bu məsələlərə qatışmalı deyilik. Lazımı vaxtda lazımı səviyyədə yəqin rəsmi münasibət ifadə ediləcək".

F. Ağamalı əlavə elədi ki, haqqında söhbət gədən məsələlərdə Azərbaycan kəskin seçim qarşısında dayanmayıb.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Paşinyan Tehrandan Azərbaycana

terrorla hədələdi

Erməni baş nazirin İrana kəşfiyyət xarakterli ilk səfəri fiasko oldu - səbəblər; İranın ali dini rəhbəri inqilabçı baş naziri pərt elədi; **politoloq:** "Tehran İrəvana ümidlərini çoxdan itirib..."

Nikol ən çox İranın azərbaycanlı ali dini lideri ayətullah Əli Xamenei ilə görüşü ilə özünə təsəlli tapa bilər. Hərçənd hörmətli Xomenei görüşdə Paşinyanı pərt edəcək açıqlama verib. Tehranın Qarabağ məsələsinin həlinə kömək etməyə hazır olduğunu deyən ali dini lider əlavə edib ki, "Qarabağ münaqişəsinin həlli Azərbaycan və Ermənistan rəsmilərinin arasında daimi dialoqdan asılıdır". Bu da o deməkdir ki, Nikol Paşinyanın separatçı rejimi birbaşa danışıqlara qoşmaqla bağlı tələbini İran da rədd edir - hansı tələb barədə ki, Paşinyan həyasızcasına Tehrandan, erməni icması ilə görüşü zamanı da bəyan edib.

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, N.Paşinyan həmin görüş zamanı öz aləmində Azərbaycana hədələyərək, populistcəsinə onu da deyib ki, "əgər kimse Qarabağ məsələsini hədələrlə həll etməyi düşünürsə, o dərindən yanılır, nədən ki, o halda o, bütün

raqlıdır. Yeganə müqavimət üsulu kimi ermənilərin yaxşı bacardığı terror üsulu ağla gəlir. Paşinyan da əslində elə Azərbaycana terrorla hədələyib.

Azərbaycan xalqı ötən əsrin 90-cı illərində erməni terrorunun nəticələrini öz üzərində həqiqətən hiss edib. Bakı metrosunda törədilən qanlı terror aktları, səmişin avtobuslarının partladılmasını yada salmaq kifayətdir. Bundan əlavə, ASALA terror təşkilatının 70-ci illərdə qardaş Türkiyəyə (İstanbul hava limanında partlayış), xaricdəki türk diplomatlarına qarşı törədilən çoxsaylı terror aktları da yaxşı yaddaşlardadır.

Azərbaycan və Türkiyə təbii ki, bu hədəni həmişə ciddiyyə alıb və alacaq. Lakin bu, torpaqlarımızın güc yolu ilə azad edilməsi önündə əngəl ola bilməz - belə bir terror hədəsi özünü demokrat sayan Nikol Paşinyanın dilindən səslənsə də. Bu xüsusda Türkiyə prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçunun bir neçə gün

ra rəsmisi onu da söyləmişdi ki, Türkiyə dövləti İrəvanın səmimiyyətinə inanmır: "**Ermənilər məcbur qalıb Türkiyə ilə yaxınlaşmaq üçün addım ata bilərlər, lakin onlardan səmimiyyət gözləmək sadələşmə olardı. Tarixdə yaşanan hadisələr bu gün belə bir qərarə gəlməyimizə əsas verir**".

Söz düşmüşkən, Tehrandan erməni icması ilə görüş zamanı Nikol Paşinyan riyakarcasına növbəti dəfə Türkiyədən gileyənib, onu sərhədləri açmamaqda suçlayıb. Sitat: "**Təəssüf ki, Türkiyə hökumətinin mövqeyi türk-erməni münasibətləri haqda ciddi danışımağa imkan vermir. Ankarada daima ikitərəfli münasibətləri Qarabağ məsələsi ilə, Azərbaycan-Ermənistan əlaqələri ilə bağlayır. Hələlik situasiya bizim nikbinliyimiz üçün əsas vermir. Hərçənd biz bu münasibətləri ön şərt olmadan müzakirə etməyə hazırıq. Türkiyənin isə Qarabağa bağlı ön şərti var**".

"Tehrandan hansısa nəzəri regional layihələr barədə də danışılar. Bunlar xoş arzulardır. Ermənistanın pulu, sanksiyalardan əziyyət çəkən İranın isə başqa ölkəyə xərcləyəcək yatırımı yoxdur. Buna baxmayaraq, Paşinyan Tehrandan iki arzusunun reallaşdırıla bilib. Birincisi, o, Ruhaniyədən başqa İranın azərbaycanlı dini lideri Əli Xamenei ilə görüşüb. İkincisi, Tehrandan "Ararat" idman-sağlamlıq mərkəzində "DQR bayrağı" altında İranda yaşayan erməni icmasının nümayəndələri ilə görüşüb, sevincək selfi də çəkilib" - politoloq ironik şəkildə əlavə edib.

"İran Ermənistanın yeni siyasətinə çox ehtiyatla yanaşır". Bunu isə axar.az-a Paşinyanın İran səfəri ilə bağlı bəzi suallara aydınlıq gətirən politoloq Tofiq Abbasov deyib. O bildirib ki, İranın hazırkı Ermənistan hökuməti ilə bağlı böyük şübhələri var: "Əminəm ki, rəsmi Tehrandan İrəvana olan ümidlərini çoxdan itirib. Əvvəllər tərəflər arasında müttəfiqlik və qarşılıqlı inam şəraiti var idisə, indi bundan əsər belə qalmayıb. Paşinyanın erməni inqilabını Qərbin dəstəyinin məntiqi nəticəsi kimi qələmə verməsi İrəni Ermənistanı ehtiyatla yanaşmağa vadar edir. İrəvanın İranın gözləntilərinə cavab verməməsi Tehrandan ona münasibətinin köklü surətdə dəyişməsi ilə nəticələne bilər".

Politoloq ehtimal edir ki, İran Ermənistanın qonşu dövlətlərə olan münasibətini ciddi şəkildə nəzərdən keçirəcək: "**Bu mənada İran üçün Paşinyanın Tehrandan səfəri kəşfiyyət xarakterli deyilib. Tehrandan İrəvan münasibətlərinin gələcək taleyi isə Nikol Paşinyanın Ermənistanın prioritetlərini necə müəyyən etməsindən ciddi şəkildə asılı olacaq**".

Ancaq bu prioritetlər artıq bəllidir. Paşinyan hökuməti Ermənistanı Rusiya orbitində saxlamağa qərar verib - buradan çıxan bütün nəticələrlə birgə...

□ **"Yeni Müsavat"ın analitik xidməti**

DSX-dən daha bir əməliyyat: bu dəfə 17 kq-dan çox narkotik aşkarlandı

İrandan Azərbaycana külli miqdarda narkotik və psixotrop preparatlar keçirilməsinin qarşısı alınır

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində keçirilmiş tədbirlər nəticəsində 17 kq 285 qram narkotik vasitənin və 3000 ədəd psixotrop preparatların dövlət sərhədindən qaçaqmalçılıq yolu ilə keçirilməsinin qarşısı alınıb.

Qurumun mətbuat mərkəzindən bildirilib ki, fevralın 26-da DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının "Horadiz" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Füzuli rayonunun Bala Bəhmənli kəndi yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti sahəsində İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına doğru hərəkət edən 2 nəfər naməlum şəxsin hərəkəti sərhəd naryadı tərəfindən müşahidə edilib.

Sərhəd naryadının "dayan" əmrinə tabe olmayan sərhəd pozucularına qarşı silahdan havaya xəbərdarlıq məqsədilə atəş açılıb, lakin sərhəd pozucuların əllərindəki əşyaları əraziyə ataraq geriye qaçıblar. Həmin ərazi dərhal qapadılaraq axtarış tədbirləri keçirilib. 2 ədəd sarı və ağ rəngdə torbalarda 4 kq 75 qr "heroin" və 4 kq 290 qr "marixuana" aşkar olunaraq götürüldü.

Həmin gün Sərhəd Qoşunlarının "Göytəpə" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Cəlilabad rayonunun Dələli kəndi yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti sahəsində sərhəd naryadı tərəfindən əraziyə baxış keçirilərkən 2 ədəd sahibsiz bağlama aşkarlanıb. Bağlamalara baxış zamanı 7 kq 900 qr "tiryək", 1 kq 20 qr "heroin", 3000 həb "metadon-40" psixotrop preparatlar və 2 qutu tütün məmulatları aşkarlanıb.

Qeyd olunan faktlar üzrə zəruri əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Nazir əmr verdi - 20-40 yaşlı əhali peyvəndlənəcək

Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev respublikada qızılca xəstəliyinə qarşı immunlaşdırma tədbirlərinin keçirilməsinə dair əmr imzalayıb.

Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına görə, 2018-ci ildə Avropanın bir sıra ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanla həmsərhəd olan Gürcüstan və Rusiya Federasiyasında qızılca xəstəliyinin alovlanması və həmin ölkələrdən Azərbaycana gətirilmə halları qeydə alınıb.

Qabaqlayıcı tədbirlərlə xəstəliyin qarşısını almaq məqsədi ilə imzalanan əmrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin tibb idarə və müəssisələrinin rəhbərlərinə 2019-cu ilin mart-aprel aylarında qızılca xəstəliyi qeyd olunan Bakı şəhəri və respublikanın digər şəhər və rayonlarında 20-40 yaşlı əhali arasında qızılcaya qarşı təmizləyici immunlaşdırma tədbirlərinin keçirilməsi tapşırılır.

Ambulator-poliklinik müəssisələrdə briqadaların təşkili, peyvənd aparılacaq tibb məntəqələrində müvafiq şəraitin yaradılması əks olunub. Eyni zamanda əmrə immunlaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsində yerli tibb müəssisələrinə metodiki köməklik göstərilməsi, bölgüyə əsasən qızılca məxmərək vaksininin yerlərə çatdırılmasının təminatı tapşırıqları da verilib.

Xaçmazın ilk məskunlaşma yeri belə adlanır - "Köhnə Xaçmaz". Təxminən 4500 nəfər əhalisi var. Yaşayış məntəqəsinə gedən yolda "Köhnə Xaçmaz" yazılan heç bir lövhəyə rast gəlməyəcəksiniz, yolunuz düşərsə, görək soruşub tapasınız. Şəhərin mərkəzindən uzaq deyil, Xaçmaza bitişikdir.

Bura daxil olanda sizi dağılmış, çala-çuxur yollar, palçıqlı küçələr, izolyasiya olunmamış, ölüm saçan elektrik telləri, qəzalı, təhlükəli işıq dirəkləri, uçub-dağılmaq üzrə olan, məktəblilərin hər gün gedib-gəldiyi "ölüm körpüsü", qazı kəsilmiş şəhidlər abidəsi və s. problemlər qarşılayacaq.

Bir sözlə, "Köhnə Xaçmaz" köhnə problemlər girdabında boğulur, camaatın hər gün məşəqqət çəkdiyi bu məsələlər həll edilmir. İnsanların yazmadığı orqan, instansiya qalmayıb, heç bir nəticə olmayıb.

Ona görə sosial problemlərinin işıqlandırılmasını istəyən sakinlər bizimlə söhbətində məmurların laqeydliyindən gileyləndilər. Onlar birinci növbədə elektrik dirəklərinin öten əsrin 50-ci illərindən qaldığını bildirdilər. Dirəklər taxtadandır, çürüyüb, naqillər izolyasiya olunmayıb, bu da ölüm təhlükəsi saçır. Elə evlər var ki, elektrik naqilləri darvazaya yapışmış olduquna görə yağışlı havada insanlar evindən çıxmağa ehtiyat edir.

"Köhnə Xaçmaz"lı Həqiqət Mirzəcanova dedi ki, kütlük havada qəsəbədə işıq olmur: "Dəfələrlə şikayət eləmişik. Kimdir şikayətə baxan? İşıq idarəsinə ərizə vermişik. Amma nəticə yoxdur. Bir az borcun olan kimi, ödənişi gecikdirəndə işığı kəsirlər. Bu işıq xətləri gördüyünüz payaların üzərində dayanıb. Neçə dəfə uşaqlar ölümdən, xəta-bələdan xilas olublar. Çox dəhşətli vəziyyətdir. Öz cibimizdən pul yıqıb çəkdimişik. Külək, yağış olan kimi işıqlar kəsilib. Allahın ümidinə qalmışıq. İşıq idarəsi deyir ki, ərizə yaz, nə qədər yazmaq olar? Bu işıq aşağıdan keçir, həyətimdən sallanır. Kim gəlir, deyirəm ki, xətadır. Deyirlər ki, yerüstü çəkəcəyik. Amma o vaxta kim öl, kim qala..."

Sakinlərin dediyinə görə, əsas yoldan qəsəbənin mərkəzinə 1400 metr məsafə var. Amma bu məsafə sanki 1400 kilometrdir. Çünki yolları kələ-kötür vəziyyətdədir, insanlar əziyyət çəkirlər, nəqliyyat vasitələri tez-tez xarab olur.

"Köhnə Xaçmazda 30 ildir yaşayırıq. Hələ yadıma gəlir ki, bura asfalt çəkilsin. Sovetdən bu yana bizim küçələrə bir maşın asfalt tökməyiblər. Yağışlı-qarlı havada yollarımız lap bərbad hala düşür, uşaqlar dizə qədər palçıqlı yollardan keçib məktəbə gə-

Xaçmazda şəhidlər abidəsinin qazını kəsiblər

Əməkdaşlarımız "Köhnə Xaçmaz"ın köhnə problemlərindən və qəzalı "ölüm körpüsü"ndən yazırlar...

dirlər", - deyə sakinlər şikayətlənirlər.

Onlar vətən üçün şəhidlər vermiş "Köhnə Xaçmaz"ın yollarının heç olmasa, şəhidlər abidəsinə qədər düzəldilməsini gözləyirlər. Amma sən saydığını say, gör səlahiyyətli şəxslər nə sayırlar. Belə ki, nəinki şəhidlər abidəsinə qədər yollar təmir olunmayıb, heç vətən uğrunda canından keçənlərin abidəsinə baxan yoxdur. Şəhidlərin bəreylələri çat verib, dağılıb-tökülür.

Sakinlər bunu şəhidlərə hörmətsizlik kimi qiymətləndirirlər. Onlar deyirlər ki, abidənin baxımsız qalması azmış kimi, şəhidliyin qarşısını

dakı əbədi məşəlin qazı 5-6 il qabaq söndürüldü. Öyrənirik ki, buna səbəb yerli qaz idarəsinin qaz xəttini kəsib atmasıdır. Bunun səbəbini heç nə ilə izah etmirlər.

"Buranın qazını kəsəndən sonra biz də həvəsdən düşdük. Hər il abidəni təmizləyirdik, səliqəli saxlayırdıq. Kəsiblər də, artıq "rosxod"dur. Biz ildə bir dəfə buranı yandırdıq. Deyirlər ki, olmaz, şəhidlər üçün niyə ayrıca qaz olmalıdır? Bunların fikirləşdiyinə bax. Əbədi məşəl abidəsinin qazını kəsirlər, vətən üçün şəhid olanlara onu da qiymirlər", - deyə köhnə xaçmazlılardan biri ümumi narazılığı belə ifadə edir.

Amma Köhnə Xaçmazın bundan da böyük dərdi var. Adı "ölüm körpüsü"dür. Hər gün qəsəbə əhli həmin körpüdən keçir. Bu körpü 2 il 6 ay əvvəl tikilsə də, onu sel aparıb. Sakinlər bildirlər ki, bəndlər düzgün vurulmayıb, necə gəldi tikinti aparılıb, çayın axını bu səbəbdən düzgün tənzimlənmir. Körpünün dirəklərini su yuyur, körpüətrafı bəndləri sıradan çıxarır. Yerli bələdiyyə illər əvvəl sakinlərin dəstəyi ilə körpünün ətrafındakı bəndləri bərkidib, ərazidəki böyük zibilliyi ləğv edibmiş.

Amma sel-su bələdiyyənin və camaatın birgə zəhməti hesabına qurulan bəndləri də yuyub aparıb. Hazırda ərazi fəlakətli vəziyyətdədir. Körpü hər an uça bilər. Camaat şükür edir ki, bu il yağın-tı çox olmadı, Qudyalçayda sululuq artmadı. Yoxsa böyük faciələr yaşana bilərdi. Çünki bu körpüdən keçməmiş məktəbə getmək mümkün deyil. Sakinlər isə həyəcan təbili çalırlar ki, övladlarının təhlükəsizliyi üçün məktəb yolunun üstündə olan bu körpü təcili surətdə müasir və möhkəm dirəklər üzərində qurulmalıdır.

"Nəyi gözləyirlər? Gözləyirlər ki, birinin balasının başına bir iş gəlsin, ya körpü çöksün, "Köhnə Xaçmaz"da yas düşsün, sonra hərəkətə keçsinlər? Bələdiyyə və camaat birtərə pul düzəldib körpünü qurmuşdu. Amma bələdiyyənin və bizim nə günahımız var? Bura aidiyyəti qurumlar müdaxilə etməlidir, əsaslı işlər görülməlidir. Biz Xaçmazın icra başçısı Şəmsəddin Xanbabayevi bura dəvət edirik, gəlsin görsün, bu körpüdən özü keçsin, baxsın. Görəsən, özü, yaxınları, nəvələri bu körpüdən keçib gedər? Əlbəttə, yox. Ona görə rayonun rəhbəri kimi təcili tədbir görməsini xahiş edirik. Eyni zamanda digər cavabdeh və icraedici orqanlar əraziyə gəlsin, araşdırma aparsın".

□ "Yeni Müsavat"ın Reportyor Qrupu
□ Xaçmaz-Bakı

Ermənistanın Dağlıq Qarabağ məsələsində destruktiv, sülhü deyil, müharibəni yaxınlaşdıran mövqeyi baş nazir Nikol Paşinyanın İran səfəri zamanı da özünü göstərdi. N.Paşinyanın Tehranda erməni icması ilə görüşündə qaldırılan ermənicə "Qarabağ Ermənistanıdır və son!" təxribatçı şüarı buna şübhə yeri saxlamadı. Eyni zamanda, bununla cənub qonşumuz İranın Azərbaycana, Qarabağa münasibətdə riyakar siyasəti ortaya qoyuldu. Ancaq bu ayrı yazının mövzudur.

Erməni baş nazir həmin görüşdə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüş-cəyini anons edib. Ancaq onu da deyib ki, görüşdə "konkret gündəm olmayacaq". Yeni bununla əslində o, daxildəki oponentləri və cəmiyyəti sakitləşdirməyə çalışıb ki, Ermənistan rəhbərliyi hər hansı gü-

zəstə hazırlaşmır. O zaman bu danışıqların və yeni görüşlərin, görüşən, hansı anlamı qalır? Daha doğrusu, anlam odur ki, rəsmi İrəvan, yeni erməni hökuməti də atəşkəs rejimini süni şəkildə uzatmağı hədəf seçib. Bunu həm də ondan görmək olar ki, Nikol Paşinyan

"Danışıqlara azərbaycanlı qaçqınların da qoşulması zəruridir" - erməni politoloq

"Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə tənzimlənməsi sahəsində dəyişikliklər vacibdir. Ermənistan və Azərbaycan tərəflərinin müstəqil şəkildə, vasitəçilərsiz görüşlər keçirməyə hazırlığını müsbət qiymətləndirirəm. Danışıqların formatında da dəyişikliklər zəruridir. Danışıqların tərəfi kimi Dağlıq Qarabağın əlavə edilməsi vacibdir. Dağlıq Qarabağdan olan azərbaycanlı qaçqınların da daxil edilməsi mümkündür". Bunu Vaşinqtonda "Xaricdə Rusiya" kitabının təqdimatı zamanı politologiya professoru Anna Ohanyan bildirib (Virtualaz.org). "Amerikanın səsi" xəbər verir ki, təqdimat Strateji Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzi tərəfindən təşkil edilib.

Rusiyanın qonşuluğunda baş verən inqilabi proseslərdən danışarkən A. Ohanyan bu inqilabi hərəkatlarda vətəndaş cəmiyyətinin vacib rolunu vurğulayıb. Ohanyanın sözlərinə görə, rəngli inqilablar demokratiyaya keçidin parlaq təzahürü idi və onlar yuxarıdan aşağıya doğru baş verirdi, Ermənistanda isə vətəndaş cəmiyyətinin yetişməsinə zaman var idi və bu, Ermənistanda hadisələrin inkişafına təsirini göstərdi.

"Mən bunu inqilab adlandırmadım. Halbuki ermənilər belə deməyi sevirlər. Bu, dövlətlə qarşıdurma deyildi, əksinə, dövlət institutlarının və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsinə yönəlmişdi" - Ohanyan vurğulayıb.

Özünün "Xaricdə Rusiya" adlı elmi işində müəllif və bir sıra digər ekspertlər elmi nəzəriyyə əsasında qonşu regionlara münasibətdə Rusiyanın xarici siyasətini araşdırdılar.

Ermənistanın odla "oyunu" .

Qarabağla bağlı kritik gəlişmə

Atəşkəs rejimi sonsuzadək sürməyəcək - İrəvanın vaxt limiti bitir; **politoloq**: "Ermənistan danışıqları sıfır nöqtəsinə qaytarmaq xətti yürüdü..."

Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin danışıqlarda iştirakı barədə mövqeyini Tehranda da təkrarlayıb. Amma bir qədər diplomatik üslubda.

Onun sözlərinə görə, hökumətin əsas prioritetlərindən biri Qarabağın "subyektliliyinin səviyyəsinin artırılmasıdır". "Azərbaycan prezidenti ilə görüşməliyik. Bu, gündəmsiz görüş olacaq, amma onun əsas istiqaməti danışıqlar formatının müzakirəsinə yönələcək. Hələlik format ətrafında razılığa gəlməmişik, indiyə qədərki təmasları rəsmi danışıqlar adlandırmaq olmaz", - deyir o qeyd edib. Bu xüsusda erməni baş nazir bir daha bəyan edib ki, o, Ermənistanın baş naziridir və Dağlıq Qarabağın adından danışmır, "Dağlıq Qarabağın öz hakimiyyəti var".

Beləcə, 10 aya yaxındır ki, Ermənistanın təzə hökuməti Dağlıq Qarabağa dair ciddi danışıqlardan yayınmaq üçün bəhanələr ortaya atır, absurd və heç vaxt reallaşmayacaq tələb-təkliflər irəli sürür. Problem isə gec-tez öz həllini tapmalıdır. "Qarabağ Ermənistanıdır və son!", "Bir qarış da torpaq verməyəcəyik" şüarları ilə işğalçı ölkə heç nəyə nail ola, işğalı rəsmiləşdirə bilməyəcək. Bunu bacarsaydı, 30 ildə bacardığı.

Demək, Paşinyan da bacarmayacaq. Odur ki, düşmən tərəf nə qədər tez reallıqları

dərk eləsə, bir o qədər onun özü üçün yaxşı olar. Əks halda, işğalçı ölkənin ağır blokada durumu davam edəcək və üstəlik, fəlakətli müharibə ehtimalı onun başı üzərindən "Domokl qılıncı" kimi asılı qalmaqda davam edəcək. Əfsus ki, N.Paşinyan da sələflərinin uğursuz yolunu davam etdirməkdədir.

Bu arada məlum olub ki, Ermənistan parlamenti yaxın zamanlarda Müdafiə, Milli Təhlükəsizlik və Daxili İşlər üzrə komissiyalarında separatçı ünsürlərin iştirakı ilə Qarabağ konfliktinin həllinə dair dinləmələr təşkil etməyə hazırlaşır. Dinləmələrdə əsas müzakirə mövzusunun separatçı bölgədəki cinayətkar rejimin danışıqlar masası ətrafına qaytarılması ilə bağlı olacağı bildirilir.

Yeni yenə o məqama qayıdır ki, düşmən tərəf, onun yeni siyasi rəhbərliyi də mövcud sərt gerçəyin dərkilə yox, Qarabağ müharibəsində miflik "qələbə"nin eyforiyası ilə yaşamaqda davam edir. "Məğlub" Azərbaycanın guya nə vaxtsa öz qanuni ərazisindən imtina edəcəyi düşüncəsi və illüziyası ilə yaşayır. Əslində isə özləri üçün, Ermənistan üçün daha böyük fəlakəti yaxınlaşdırırlar.

"Ermənistan birmənalı olaraq danışıqlar prosesini pozmağı qarşısına məqsəd qoyub və bunun üçün də müxtəlif siyasi əlləməklərə

əl atır". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bunu axar.az-a Ermənistan parlamentində Qarabağ məsələsinin həllinə dair gözlənilən dinləmələrlə bağlı sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli deyib.

Politoloq bildirib ki, beynəlxalq hüquq baxımından Azərbaycanın ərazisi olan bir qurumun nümayəndələrinin Ermənistanın ali qanunverici məclisində dinləmələrə çağırılması hüquqi nonsensdir və bütövlükdə dünya düzətinə qarşı saymazlıqdır: "Açıq-aşkar hüquqi nihilizm nümayiş etdirən Nikol Paşinyan hökuməti bu taktikası ilə Azərbaycanı özündən çıxarmağa və sülh prosesini düyünə salmağa çalışır. Çünki sözügedən dinləmələrin keçirilməsi faktiki olaraq danışıqlar prosesinə heç bir töhfə verə bilməz. Ermənistan rəhbərliyi açıq-aşkar danışıqlarda qət edilmiş məsafənin üstündən xətt çəkmək və prosesi tamamilə sıfır nöqtəsinə qaytarmaq xətti yeridir".

Q.Hüseynlinin sözlərinə görə, işğalçının digər bir niyyəti hər vaxtla vaxt udmaq və bu müddət ərzində işğal prosesi ilə bağlı öz xeyrinə olan prosedurları həyata keçirməkdir. "Ermənistan çox təhlükəli bir mövqə tutub. Bu, belə bir qənaətə gəlməyə imkan verir ki, məsələnin yeganə həll yolu məhz müharibə variantıdır. Görünür, Ermənistanın bu cür qeyri-konstruktiv addımı onun himayədarları tərəfindən

də şimikləndirilib", - deyir politoloq əlavə edib.

Şübhəsiz, politoloqun dedi ki, bu təhlükəli xətt dəfələrlə vurğulandığı kimi, ən əvvəl erməni xalqına yeni və böyük faciələr bəxş edəcək, Ermənistan adlı qondarma və süni dövlətin olan-qalan iqtisadi dirçəliş şansı da üstündən xətt çəkəcək. Ancaq bu, Azərbaycanın problemi deyil, Erməni toplumu və onu yönəldənlərin, ilk növbədə Paşinyan iqtidarı və erməni lobbisinin problemi.

Yeni seçim həmişəki kimi, ermənilərdir. Azərbaycanın, Azərbaycan xalqının kəməsi əlavə torpaq bağışlamaq lüksü yoxdur. Ermənilər ötən 100 ildə məkrli üsullarla, xalqımıza qarşı etnik təmizləmə və soyqırımını həyata keçirməklə kifayət qədər tarixi torpaqlarımızı zəbt edib, üstündə "Ermənistan" adı saxta dövlət qurublar.

Ərazilərimizdə ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılmasına əsla imkan verilməyəcək. Bunu rəsmi Bakı Azərbaycan xalqının adından ən yüksək səviyyədə bir neçə dəfə bəyan edib. Onu da bəyan edib ki, bunu gözəyənələr (ermənilər və onların havadarları nəzərdə tutulur) boşuna gözəyirlər.

Görünür, düşmən Azərbaycan xalqının səbrinin sonsuz olduğunu zənn edir. Ancaq əbəs yerə. Atəşkəs, işğal rejiminin sonu gələcək...

ABŞ prezidenti Donald Trampın müşaviri və kürəkəni, Vaşinqtonun siyasətində ciddi təsir imkanları olan Jared Kushner Yaxın Şərqlə turuna çıxıb. Əvvəlcə BƏƏ, Bəhreyn və Omanda olan Kushner fevralın 27-də Türkiyəyə gəlib. Burada prezident Ərdoğan və onun kürəkəni, maliyyə naziri Berat Albayrakla görüşüb. Ankarada prezident iqamətgahında baş tutan görüş iki saat davam edib.

Albayrak görüşdən sonra twitterdə yazdığı açıqlamada Kushnerlə ABŞ və Türkiyə arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığı genişləndirmək istiqamətində atılacaq addımları müzakirə etdiyini qeyd edib.

Kushner "Sky News Arabi" kanalına müsahibəsində sülh planı və sərhədlərdən danışıqda, "Fələstin dövləti" ifadəsini işlətməyib. O deyib ki, yeni plan keçmişdə təklif olunan fəaliyyətlərin üzərində inşa olunacaq. İsrail-Fələstin münaqişəsinin həllini nəzərdə tutan və "Əsrin anlaşması" adlandırılan plan haqqında danışıq Kushner bildirib ki, yeni plan dövlətlərin sərhədləri də daxil olmaqla bütün status məsələlərini həll edir.

Ancaq Kushnerin açıqlamaları həm yəhudiləri, həm də ərəbləri narazı salıb. Yəhudilər Kushnerin qeyd etdiyi sərhədlərdən narazı qalıb, ərəblər isə "Fələstin dövləti" ifadəsi işlətmədiyini üçün Kushnerə qəzəblənib. Üstəlik, iki il əvvəl məhz Kushnerin də içində olduğu bir fəaliyyət nəticəsində Tramp Qüdsün İsrail paytaxtı olması haqqında qərarı təsdiqləyib və bu, dünyada böyük təpkiyə səbəb olub. Bu səbəbdən indi fələstinlilər Kushnerə ciddi şübhə ilə yanaşırlar.

2014-cü il sülh danışıqlarında Fələstini təmsil etmiş Saib Erekat deyib ki, Trampın planı fələstinlilər üçün təcrübə edilmiş bölgələr təklif edir.

İsrail Yeni Sağ Partiyasının lideri Naftali Bennet isə Kushnerin açıqlamalarının bilinən məsələlər olduğunu deyib. Və əlavə edib ki, Benyamin Netanyahu qalib gə-

Tramp kürəkənini Ankaraya niyə göndərüb-təfərrüat

Yəhudi əsilli Kushner Fələstin məsələsinin həllinə dair 65 milyardlıq planı ilə Yaxın Şərqlə turuna çıxıb, ərəblərdən və türklərdən istəkləri var

lərsə, Vaşinqton Fələstin dövləti-ni tanıması üçün ona təzyiq edəcək.

Fələstinlilər hazırda İordən çayının qərb sahilini və Qəzza zolağı da daxil olmaqla paytaxtı Şərqlə Qüds olan Fələstin dövlətinin qurulmasını istəyir.

Kushnerin artıq 2 ildir Yaxın Şərqlə sülh planı üzərində çalışdığı deyilir. Hələlik Kushnerin planının detalları rəsmi olaraq açıqlanmayıb. Ancaq media və analitiklərə sızdırılan məlumatlara əsasən

Trampın və onun kürəkəninin yeni planı qarşdakı 10 ildə Qəzzaya və İordən çayının qərb sahilinə 25 milyard dollarlıq sərmayə qoyuluşunu nəzərdə tutur. Planın dəstəklənməsi üçün danışıqların gedişatından asılı olaraq Misir, İordaniya və Livana 40 milyard yatırım planlaşdırılır. O da maraqlıdır ki, milyardlıq yatırımları region ölkələri edəcək, yeni pulları bölgə ölkələri təmin edəcək.

Bu mənada Trampın yəhudi

kürəkəni Fələstin və bölgə ərəblərini pulla almağa çalışır. Söhbət toplam 65 milyard dollar dəyərində yatırımdan gedir. Xatırladaq ki, bir qədər əvvəl ABŞ-ın Fələstindəki səfiri Devid Fridman Vaşinqtonun "Əsrin anlaşması"ni aprel ayının sonlarında elan edəcəyini bəyan edib. Məsələ ondadır ki, İsraildə aprel ayında parlament seçkiləri keçiriləcək. Fridman bildirib ki, Trampın planı məhz İsraildə seçkilərdən sonra, ancaq yeni hökumət kabineti

elan olunmazdan əvvəl açıqlanacaq. Bundan əvvəl Fridman ABŞ-ın yeni Fələstin həll planının açıqlanması prosesini məhz parlament seçkilərinə görə təxirə salındığını bəyan etmişdi. Lakin indi görünür ki, Tramp administrasiyası planın elanı üçün ən uyğun zamanı müəyyən edib. Seçkilərdən dərhal sonra, amma yeni hökumət qurulmamış.

Fələstin münaqişəsinin həll planının detalları məlum olmasada, bunun bir Tramp "metodu" əsasında olduğu məlumdur. Yeni bir tərəfdən ciddi təzyiq, o biri tərəfdən isə böyük miqdarda yatırım, yeni maddi şübhələndirmə.

Yeri gəlmişkən, Kushnerin Fələstin planının bölgədəki əsas icraçısı İsrail baş naziri Benyamin Netanyahu və Səudiyyə Ərəbistanı vəliəhdi Məhəmməd bin Səlimdir. Məhz bu plana görə ABŞ administrasiyası Qasıqçı məsələsində bin Salmanı sona qədər müdafiə etdi, qorudu. Aydın məsələdir ki, Səudiyyə Ərəbistanı və onun vəliəhdi həm yeni planın maliyyə tərəflərinin təmin olunması, həm də ərəblərin mülayim qanadını səfərbər etmək üçün Kushnerə lazımdır. Kushner Türkiyədən sonra Qətər və Səudiyyə Ərəbistanına gedəcək, burada isə o, Qasıqçı hadisələrindən sonra ilk dəfə Məhəmməd bin Salmanla görüşəcək.

Ancaq Kushnerin planının "üçüncü ayağı" olan İsrail baş

mazirinin durumu o qədər də yaxşı deyil. Məsələ ondadır ki, bir sıra müşahidəçilərə görə, son illərdə xeyli zərbələr alan Netanyahu zəifləyib və bu seçkilərdə qalib gəlməyə bilər. Yeni hökumətin "Əsrin anlaşması"na necə münasibət göstərəcəyi isə şübhə altındadır. Üstəlik, hazırkı Fələstin administrasiyası, yeni Mahmud Abbas hökuməti də Trampın planını qəbul etmir. Ya da ən azından ciddi təərəddüd içərisindədir. Bu səbəbdən də "gedər ayaqda" Netanyahu vasitəsilə bu planın elan olunması ən uyğun variant ola bilər. Ancaq belə görünür ki, İsraildə sağçı siyasətçilər bu vəziyyətdən o qədər də razı deyil, Trampın planına İsraildən də müqavimət ola bilər.

Kushnerin Türkiyə səfəri isə heç şübhəsiz ki, Ankaranın loyallığını təmin etmək məqsədi güdür. Əlbəttə, indi Türkiyənin Fələstinə yatırım etmək üçün maliyyə imkanları o qədər deyil, hətta olsa belə, bunu Kushnerin planı üçün etməz. Amma Türkiyənin loyallığı ABŞ üçün çox mühümdür. Çünki iki il əvvəl Tramp Qüdsün İsrailin paytaxtı kimi tanıyanda müsəlman dünyasını ayağa qaldırmaq bəyanatına qarşı BMT-də və İƏT-də ciddi mövqə ortaya qoyulması məhz Türkiyənin xidməti idi. İndi isə Ankaraya bu plana qarşı çıxarsa, Vaşinqton üçün başağrsı ola bilər.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Putin və Netanyahu barışdılar

İsrail və Rusiya Suriyada bir-birilərinə mane olmayacaqlar

2018-ci ilin 18 sentyabrında İsrail və Rusiya arasında yaranmış gərginlikdən sonra İsrail baş naziri ilk dəfə Rusiyaya gəlib. Netanyahu və Putinin Moskvadakı görüşü iki ölkə arasında yaranmış böhranın aradan qaldırılması ilə nəticələnib.

Rusiya mediasının yazdığına görə, Moskvada Netanyahu Suriyadakı fəaliyyətlərinin Rusiyanın təhlükəsizlik ön planına almaqla davam etdirəcəyinə söz verib. Xatırladaq ki, ötən il sentyabrın 18-də İsrail qırcıları Suriyanın şimal-qərbində Aralıq dənizi üzərindən uçuşlar həyata keçirərək Suriya hava hücumundan müdafiə qüvvələrinin yanlışıqla o bölgədə kəşfiyyat uçuşu həyata keçirən Rusiyaya məxsus İL-20 kəşfiyyat təyyarəsinin vurulmasına səbəb olub. Rusiya Müdafiə Nazirliyi hadisəyə görə İsrail aviasiyasını ittiham edib və cavab verəcəyini bildiriib.

Görüşün mediaya açıq olan hissəsində danışıqdan Netanyahu deyib ki, Suriyada İrana qarşı mübarizəni davam etdirəcəklər.

Eyni zamanda o, Putini Qüdsə dəvət edib. Putin isə dəvəti qəbul edib, Rusiya liderinin qarşdakı aylarda Qüdsdə Leningrad mühasirəsinə həsr olunmuş toplantıya qatılacağı gözlənilir.

Bundan başqa, toplantıda Putin və Netanyahu Suriyadakı əcnəbi silahlıların çıxarılması ilə bağlı ortaq anlaşma əldə etdikləri məlum olub. O da bildirilir ki, Putin İsrailin Suriyadakı fəaliyyətlərinə məhdudiyət qoymayıb. Netanyahu deyib ki, bölgədə əsas təhdid İran və mütəfiqləridir. İsrail baş naziri deyib ki, bu təhdidin aradan qaldırılması, İranın İsraili yox etməyə yönəlmiş

yaşadığı təhdidlərini aradan qaldırmaq üçün əllərindən gələni edəcəklər.

Məsələ ondadır ki, Suriya münaqişəsinin Bəşər Əsədin qələbəsi ilə başa çatması və nəticəyə görə İranın Suriyada qalması İsrail üçün təhlükəsizlik baxımından ciddi narahatlıq mənbəyidir. Bu səbəbdən də İsrail yəqin ki, İranın Suriyadakı varlığını hədəfə alan hücumları artıracaq.

Qeyd edək ki, İsrail ötən 8 ildə dəfələrlə, xüsusən də son 3-4 ildə sürəklilə Suriya ərazisinə daxil olaraq, İran və Suriya hərbi bazalarını vurur. İsrail hökuməti bildirir ki, onlar İranın Suriyada qalıcı hərbi bazalar qurması və İsrailə qarşı təhdid yaratmasının qarşısını almaq üçün vaxtaşırı İran və "Hizbullah"ın hərbi bazalarını bombalayırlar. Bu zaman təbii ki, Suriya hərbi bazaları, o cümlədən hava limanları hədəfə alınır.

Ancaq Rusiya ilə münasibətlərdə yaranmış soyuqluq və rusların Suriya hökumətinə hava hücumundan müdafiə silahları verməsi İsrailə əlavə problem yarada bilər. Xüsusən də ABŞ prezidenti Donald Trampın ordu qüvvələrini Suriyadan çıxarmaqla bağlı qərarından sonra İsrail hakimiyyəti İranın Suriyada güclənməsindən narahatlığını açıq bəyan edib.

Hələ ötən ilin yayında, İL-20 böhranı baş verməmişdən əvvəl İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu Rusiyaya səfər edərək

Putinlə Suriyadakı vəziyyəti müzakirə etmişdi. Həmin vaxt "Sputnik" in xəbərində deyilirdi ki, Moskvada jurnalistlərə verdiyi açıqlamada İsrail baş naziri Moskvada Suriya mövzusunda Putinlə razılığa əldə etdiyini bildiriib. Netanyahu İsrailin Bəşər Əsəd hökuməti ilə heç bir probleminin olmadığını, Suriyada əsas problemin İran və "Hizbullah" olduğunu vurğulayıb. Netanyahu deyib ki, Bəşər Əsədin yenidən Suriyanın bütün ərazisində nəzarəti ələ keçirməsinə İsrailin etirazı yoxdur. Ancaq ehtiyac yaranarsa, İsrail daha əvvəl olduğu kimi, Suriya ordusuna qarşı zərbələr endirmək üçün hərəkətə keçə bilər. Yeni İsrail üçün prioritet İranın regionda güclənməsi təhlükəsidir.

Netanyahunun Moskvaya səfəri apreldə keçiriləcək seçkilər öncəsi baş nazir üçün ciddi uğurdur. Və eyni zamanda təbii ki, İsrail Suriyada ona ən böyük maneəni yarada biləcək qüvvə olan Rusiyanı neytrallaşdırmaqla ciddi uğur əldə edib. Putinin bunun qarşılığında nə əldə etdiyi hələlik məlum deyil. Ancaq Rusiya liderinin əsas istəyi Netanyahu'nun Bəşər Əsədin hakimiyyətdə qalmasına mane olmaması, eyni zamanda İsrailin rusların maraqlarına zərər verməməsidir. Hansı ki, belə görünür ki, sonuncu məsələ ilə bağlı liderlər anlaşılıb.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Martin 3-də həbsdə olan gənc blogger Mehman Hüseynovun həbs müddəti başa çatır. İki ildir cəza çəkən blogerin həmin gün azadlığa buraxılacağı gözlənilir.

Yada salaq ki, gənc blogerə qarşı ötən il dekabrın sonlarında Cinayət Məcəlləsinin 315.2-ci maddəsi (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə) ilə əlavə cinayət işi başlanmışdı. Yanvarın sonlarında isə gənc blogerə qarşı açılan yeni cinayət işinə xitam verilmişdi.

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlunun gənc bloggerin azadlığa buraxılacağını deyir: "Hələ ki Mehmana qarşı hər hansı bir təhlükə yoxdur. Düşünürəm ki, azadlığa çıxacaq. Digər məhbusların azadlığa buraxılmasına gəlincə, Novruz əfvi mütləq olacaq. Siyahılarımızı prezidentə göndərmişik. Müsbət cavab gələcəyinə inanırıq. Qarşıdakı yarım ayda görüşlərimizi əfv istiqamətində davam etdirəcəyik. Əfv Komissiyasının bütün üzvləri ilə görüşlər keçirəcəyik".

Qeyd edək ki, Əfv Komissiyasının iclasları mütemadi hal alıb. Həftədə demək olar ki, komissiyanın azı iki iclası keçirilir. Son olaraq, qurum fevralın 28-də toplaşmış. Komissiya çoxsaylı müraciətləri müzakirə edib.

Onu da bildirək ki, hazırda əfv istiqamətində gedən müzakirələrin əsasını siyasi məhbuslar təşkil edir. Bu sərəncamın

Mehman Hüseynov 48 saata azadlıqda olacaq-daha kimlər həbsdən çıxıb bilər?

Novella Cəfəroğlu: "Emin Hüseynov bir şey eləməsə, o, mütləq azad olunacaq"

mın əvvəlkilərdən köklü şəkildə fərqlənəcəyi, hətta 30-a yaxın siyasinin azad ediləcəyi bildirilir. Hər kəsə bəllidir ki, əfv etmək prezidentin müstəsna səlahiyyətidir. Bu nöqtəyi nəzərdən hər bir siyasi məhbusun azadlığa çıxma şansları var. Amma bununla belə, əfv düşmək üçün müəyyən kriteriyalar var ki, ona cavab verməlisən.

Ötən həftə "Yeni Müsavat"da bu kriteriyalara cavab verən siyasilərin siyahısını dərc

etmişdik. Onu bir daha təqdim etməyi vacib sandıq:

1. Əli İnsanov- sabiq səhiyyə naziridir. 2005-ci ildə həbs edilib. 11 illik cəzasının bitməsinə üç ay qalmış ona qarşı əlavə ittihamlar irəli sürülüb. 2017-ci il aprelin 26-da 7 il 5 gün müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

2. İlkin Rüstəməzadə-NİDA Vətəndaş Hərəkatının üzvüdür. "Əsgər ölümlərinə son" aksiyasına görə 2013-cü ildə həbs edilib. 8 il cəza alıb.

3. Elgiz Qəhrəmanlı-NİDA-çıdır. 2016-cı il avqustun 12-də saxlanılıb. 2017-ci ilin yanvarında 5 il yarım cəza alıb. Həmin ilin noyabrında onun cəzası 3 ilə endirilib. Həbs müddəti bu il avqustun 12-də başa çatır.

4. Seymur Həzi-AXCP sədrinin müavini. 2014-cü ilin avqustunda həbs edilib. 5 il cəza alan AXCP funksionerinin avqustda cəzası bitir.

5. Fuad Qəhrəmanlı-AXCP sədrinin müavini. 2015-ci ilin dekabrında saxlanılıb. 2017-ci ilin yanvarında 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

6. Asif Yusifli-Qarabağ qazisi, AXCP funksioneridir. 2014-cü ilin noyabrında həbs olunub. İlk olaraq 7 il yarım cəza alan Qarabağ qazisinin həbs müddəti 2015-ci ilin iyulunda Ali Məhkəmə tərəfindən 6 ilə endirilib.

7. Fikrət Fərəməzoğlu-Jam.az saytının rəhbəridir. 2016-cı ilin iyununda həbs edilib. İlk olaraq 7 il cəza alan sayt rəhbərinin ötən ilin sentyabrında Ali Məhkəmədə şikayətinə baxılıb və onun həbs müddətin-

dən bir il götürülüb.

8. Əlikram Xurşudov-Müsavat Partiyasının Şirvan rayon təşkilatının sədridir. 2017-ci ilin noyabrından məhbus həyatı yaşayır. 5 il cəza alan təşkilat sədrinin cəzası ötən ilin avqustunda 6 il yarım endirilib.

9. Əliabbas Rüstəmov-vəkildir. 2014-cü ilin iyununda saxlanılıb. 7 il cəza alıb.

10. Gözəl Bayramlı-AXCP sədrinin müavini. 2017-ci ilin mayında saxlanılıb. Ötən ilin yanvarında 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

11. Əfqan Muxtarlı-jurnalıdır. 2017-ci ilin mayında həbs olunub. Ötən ilin yanvarında 6 il cəza alıb.

12. Murad Ədilov-AXCP üzvüdür. 2014-cü ilin avqustunda tutulub. 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

13. Fuad Əhmədli-AXCP üzvüdür. 2016-cı ilin avqustunda həbs olunub. 4 il həbs cəzası alıb.

14. RUFət Səfərov-Zərdab Rayon Prokurorluğunun sabiq müstəntiqi, Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin keçmiş reisi, sabiq deputat Eldar Sabi-

roğlunun oğludur.

2016-cı il yanvarın 15-də R.Səfərov rüsvət almaq ittihamı ilə həbs olunub. Lakin yanvarın 22-də o, ev dustaqlığına buraxılıb. R.Səfərov ittihamı rədd edib və cinayət işinin sifariş olduğu bildirib. Keçmiş müstəntiq Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 2016-cı ilin sentyabrında 9 il azadlıqdan məhrum olunub. Elə məhkəmə zalında da həbs edilib.

15. Mövsüm Səmədov-İslam Partiyasının sabiq sədridir. 2011-ci ildən həbsdədir. 12 il cəza alıb.

16. Abgül Süleymanov-ila-hiyyətçidir. 2011-ci ildə həbs edilib və 11 il azadlıqdan məhrum edilib.

17. Nicat Əliyev- azadxeber.net saytının baş redaktorudur. 2012-ci ilin mayından həbsdədir. 10 il cəza alıb.

18. Elnur Seyidov- "Texnikabank"ın Yasamal filialının sabiq müdir müavini, AXCP sədri Əli Kərimlinin qaynidir. 2012-ci ilin martından həbsdədir. 7 il yarım cəza alıb.

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

AMİP-dən prezidentin qərarlarına dəstək

Sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə: "Sosialyönümlü sərəncamları yalnız alqışlaya bilərik"

2019-cu ilin ilk iki ayı sosial-iqtisadi islahatlarla zəngin oldu. Ölkə prezidentinin şəhid ailələri ilə görüşü, daha sonra şəhid ailələrinə 11 min manat vəsaitin ödənilməsinə başlanması müsbət bir tendensiyanın başlanğıcı oldu.

Şamaxıda baş verən zəlzələnin ardından prezidenti İlham Əliyev və birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın bu rayona səfəri, sakinlərlə səmimi görüşlər, zərərçəkənlərə yeni evlərin tikilməsi ilə bağlı göstəriş verilməsi də cəmiyyət tərəfindən müsbət qarşılandı. Bunun ardından minimum əmək haqqı 180 manata qaldırıldı. Pensiyaqlarla bağlı da oxşar addım atıldı, martın 1-dən əmək pensiyalarının minimum məbləği 160 manata qaldırılacaq. Bir neçə gün öncə isə ölkə prezidenti sosial müavinətlərin artırılması, daha sonra məcburi köçkünlərə və onlara bərabər tutulan şəxslərə verilən müavinətin 50 faiz artırılması barədə qərar verdi.

Azərbaycan prezidentinin əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edən bu qərarları müxalifət

düşərgəsində də müsbət qarşılanıb.

AMİP-in sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan prezidentinin fevralın 25-də "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" və fevralın 26-da "Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin artırılması haqqında" imzaladığı sərəncamları təqdirəlayiq hesab edir: "Hər iki sərəncamın əhatə dairəsi olduqca genişdir. Prezident həmçinin fevralın 25-də iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı ke-

çirdiyi müşavirədə bu il ərzində ölkə əhalisinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, maddi rifah halının yaxşılaşdırılması, digər sosial problemlərin və məsələlərin həlli istiqamətində davamlı addımlar atılacağına anonsunu verdi ki, bunu da yalnız alqışlaya bilərik. Gözləniləndir ki, növbəti atılacaq addım əhalinin əhəmiyyətli hissəsini narahat edən problemlə kreditlər məsələsinin həllinə yönələcək. Bununla yanaşı, bildiyim qədər ilə hazırda hakimiyyət qollarından biri olan məhkəmə sistemində çalışan hakimlərin vəzifə maaşlarının

artırılması ilə bağlı qərar üzərində iş gedir".

A.Əlizadə hesab edir ki, ümumiyyətlə, əhalinin bütün təbəqələrinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına ciddi ehtiyac var: "Xüsusilə də ilk növbədə təhsil və səhiyyə sahəsində çalışan müəllim və həkimlərimizin vəzifə maaşları əhəmiyyətli dərəcədə artırılmalıdır. Təhsilə və səhiyyəyə dövlət qayğısı sonucda dövlətin əsasını təşkil edən savadlı və sağlam vətəndaşın yetişməsi deməkdir. Ümumiyyətlə isə verilən qərarlar ona köklənəlidir ki, Azərbaycan vətəndaşı özünü iqtisadi cəhətdən güvənli hiss etsin. Çünki iqtisadi cəhətdən güclü vətəndaş-güclü və sağlam ailə, bu isə güclü və qüdrətli dövlət deməkdir. Həmçinin hesab edirəm ki, ölkənin inkişafı və sabitliyini qorunub saxlanılması naminə sosial-iqtisadi islahatlarla yanaşı bir sıra siyasi islahatların da həyata keçirilməsi zərurəti yaranıb. Ümid edirik ki, bu zərurət də nəzərə alınacaq və siyasi islahatlar da başlanacaq".

□ **Etiyar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

"Qızıl Xaç" Kəlbəcər girovlarından xəbər gətirdi

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) nümayəndələri Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində saxlanılan şəxslərlə görüşüb.

BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İlahe Hüseynova bildirib ki, təmsil etdiyi qurumun nümayəndələri fevral ayı ərzində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində saxlanılan şəxslərə bir daha baş çəkib: "Biz münaqişə nəticəsində saxlanılan şəxslərə mütemadi baş çəkməkdə davam edirik. Mandatına uyğun olaraq, BQXK saxlanılan şəxslərə ona görə baş çəkir ki, saxlanma şəraiti və onlarla rəftarı monitorinq etsin, həmçinin saxlanılan şəxslərə ailələri ilə əlaqə saxlamalarına şərait yaratsın".

Qeyd edək ki, 2014-cü ilin iyul ayında Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərov və Azərbaycan vətəndaşı Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan əsgərləri tərəfindən girov götürüldüblər, Azərbaycan vətəndaşı Həsən Həsənov isə güllələnərək öldürüldü. H.Həsənovun meyiti düşməndən alınaraq Bakıda dəfn edilib. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda D.Əsgərov və Ş.Quliyev üzərində qanunsuz "məhkəmə" qurulub. "Məhkəmə"nin qərarı ilə D.Əsgərov ömürlük, Ş.Quliyev 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. (ONA.az)

İngiltərədə intihar oyunu Mavi Balinaya bənzərliyi ilə diqqət çəkən virtual şiddət oyunu Momonun "YouTube" videolarına sızması istiqamətindəki xəbərlər üzərinə ailələrə "Uşağınızın "YouTube"da nələr izlədiyinə diqqət edin" xəbərdarlığı verilib.

Beynəlxalq İnternet Təhlükəsizliyi Dairəsi tərəfindən ailələrə göndərilən xəbərdarlıqlarda Momonun cizgi filmləri ilə yanaşı sürpriz yumurta, oyun və məhsul reklamı və Minecraft videolarında görüldüyünə dair xəbərlərə diqqət çəkilərək, "YouTube"nin zərərli məzmununda olmasına baxmayaraq, silinəcəyə qədər bunlar minlərlə insana çatı bilər və silindikdən sonra təkrar yüklənə bilər" deyildi.

Validəylərə məsləhət: uşağınızı necə qoruyub saxlayırsınız?

"Yeni Müsavat" dünyanı öz əhatəsinə alan bu təhlükənin detallarını nəzərə çatdırır.

İnternet Dairəsinin etdiyi xəbərdarlıqlar nələrdir?

1. Uşaqlarınıza Momonun bir insan olmadığını və onlara birbaşa ziyan verə bilməyəcəyini deyin.

2. İnternetdə iken uşaqlarınızı tək qoymayın və nə izlədiklərinə diqqət edin.

3. Uşaqlarınızda davranış dəyişikliklərini müşahidə edin, onlarla daim danışın.

Təhlükəsizlik tənzimləmələrində uşaqlarınızın açdı biləcəyi saytları məhdudlaşdırın. Şübhələndiyiniz hesabları əngəlləyin. YouTube-dəki növbəti videonu avtomatik olaraq izləmə variantını aradan qaldırın.

"YouTube": Momo ilə bağlı heç bir fakt yoxdur

"YouTube" isə Momonun saytdakı videolarda peyda olmasına işarə edən heç bir fakt olmadığını açıqlayıb. "YouTube" sözcüsü "Mediada yer alan xəbərlərin əksinə, Momo və ya Momonu təbliğ edən məzmunu dair heç bir sübut yoxdur. Bu cür məzmunlu videolar bizim qaydalarımıza uyğun deyil və dərhal aradan qaldırılır" dedi.

WhatsApp vasitəsilə yayılan Momo oyununda qorxu filmi xarakterinə bənzəyən bir fiqur uşaqlardan özlərinə zərər vermələrini istəyir və sonunda intiharla nəticələnə biləcək bu təlimatları yerinə yetirməyənləri təhdid edir.

Argentinada 12 yaşındakı bir uşağın keçən ilin avqust ayında intiharı da Momo ilə əlaqələndirilmişdi.

5 yaşındakı uşaq Momonun göstərişi ilə saçını kəsibse...

İngiltərədə 5 yaşındakı bir uşağın çərşənbə axşamı günü cizgi filmi izləyərkən peyda olan Momonun təlimatı ilə saçlarını kəsməsi də narahatlığa səbəb olmuşdu. Cheltenham şəhərində yaşayan Sam Barr adlı bir ana qızı Jemmanın saçlarını nəyə görə kəsməsi ilə bağlı suala "Momo istədi. Momo mənə bundan sonra nə etməm lazım gəldiyini söyləyəcək. O, mənə "yatanda bir gözünü açıq tut" deyib" deyə cavab verib.

Barr, "Tanrıya şükürlər olsun ki, sadəcə, saçlarını kəsdi. Daha pisi də ola bilərdi" dedi.

Momo ilə bağlı xəbərlər Momonun daha böyük bir riskdir. İngiltərədə Momo ilə bağlı narahatlıqlar facebookda son 24 saat içində ən çox paylaşılardan olub. Amma internet təhlükəsizliyi və uşaqlara yardım təşkilatı mütəxəssisləri Momo məsələsinə lazımsız bir panika havasının yaradıldığını iddia edir.

Samaritans və NSPCC adlı

Oyun yox, ölüm...

Uşaqları ölümə aparən oyunlar barədə bilmədiklərimiz...

yardım quruluşları isə İngiltərədə Momoya görə zərər gören heç kim olmadığını deyərək, "uşaqları özlərinə zərər verməyi düşünməyə sövq edə biləcəyi" üçün bu xəbərlərin daha riskli ola biləcəyinə diqqət çəkdi.

İnternet Təhlükəsizliyi Mərkəzi medianı "saxta xəbər" yaymaqda ittiham etdiyi halda, uşaqlara yardım təşkilatı NSPCC-nin açıqlamasında "Bizi axtaran media qurumlarının sayı uşaqlar üçün narahat olan ailələrin sayından daha artıqdır" deyib. Samaritans adlı təşkilat isə mediaya intiharlarla bağlı xəbərlərin verilməsinə dair qaydalara riayət etməsi üçün çağırış etdi.

Momonun aqılsızlığı zərərli

Mesajlaşma platformu WhatsApp üzərindən yayılan qorxunc üzü gedərək daha çox insan tanımağa başlayıb. Momo haqqında "Yeni Mavi Balina" bənzətməsi də geniş yayılıb. Minecraft üçün şəxsiləşdirilmiş platforma yaradan proqramların məlumatına sahib olan insanlar "Momo"nu oyun içində daxil etməyə başlayıb.

Bir valideyn "YouTube" videolarında "Momo"nu tanıdan reklamların oyunla bağlı görüldüyü de bildirir. Ata-analar "Momo"nun bir sonrakı "Mavi Balina" ola biləcəyi ilə bağlı xəbərdarlığa qarşılaşırlar. Mavi Balina təkə Rusiya miqyasında ən azı 130 gəncin ölümünə səbəb olmuşdu.

"Momo" WhatsApp üzərindən zərərçəkənlərə şiddət məzmunlu şəkillər göndərən kölgə nəzarətinə başlayır. Oyun daha sonra oyunun əmrlərini yerinə yetirməyi rədd edən oyunçunu təhdid edirdi.

Minecraft mod, "Momo"nu təqlid edir. "Momo"nun Minecraft xarakterinin əlində WhatsApp loqosu bir telefonla digər oyunçuları təqib etdiyi də deyilir.

Oyun gənclərin şəxsi məlumatlarına giriş əldə edərək, qəsb, depressiya və yuxusuzluq kimi qorxuları yaşamasına da səbəb ola bilər. Bu oyun da onları tətikləyir.

Argentinada polisler Buenos Aires yaxınlığındakı 12 yaşlı bir qızın intiharının Momo ilə bağlı olub-olmadığını araşdırır. Qızın ölmədən qısa bir müddət öncə telefonu ilə video çəkdiyi deyilir. Memurlar şübhələnirlər ki, qız intihar məsələsində kimdənsə cəsarət alıb. Qızla təmas quran 18 yaşlı gəncin kimliyi də araşdırılır.

İnternet Momo məzmunlu paylaşımrla doludur. Beyinlərdə yer alan sual isə Momo oynamağın nə kimi təhlükələrə səbəb olduğudur. Meksika kiber cinayətlər bürosu tanınmayan bir nömrəli mesajlaşmanın təhlükə-

lərini, eyni zamanda Momonun yaradacağı təhdidləri beş ayrı bənd üzrə xarakterizə edir:

Şəxsi məlumatlarınız oğurlana bilər.

2. Şiddətli təbliğ edən bir dildən istifadə edilir və insanlar intihara sürüklənə bilər.

3. İstifadəçilər təhdid və taciz edilir.

4. İnsanlardan zorla pul əldə edilə bilər.

5. Oyuna qatılanlar depressiya və qayğı atakasına qapıla bilər.

İki il öncəki Mavi Balina...

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, 2017-ci ildə də dünyada Mavi Balina fırtınası yayılmışdı. Bu oyuna görə də uşaqlar arasında intihar halları yaşanır. Oyunu rusiyalı proqramçı Filip Budeykin və qrupu hazırlayıb. Rusiyanın "vkontakte" sosial şəbəkəsindən oyuna qoşulmaq istəyənlərə WhatsApp vasitəsi ilə xüsusi link göndərilir. Oyuna qeydiyyat zamanı istifadəçilərdən şəxsi və ailələri bağlı məlumatlar soruşulur. Oyun, ümumilikdə, 50 gün əhatə edir və hər gün oyunçulara müxtəlif təhlükəli və qorxunc tapşırıqlar

verilir. Bunlar arasında ailədən uzaqda qalmaq, qollarını, əl-ayaqlarını kəsmək, özlərinə müxtəlif işgəncələr yolu ilə zərər yetirmək və bunu sübut etmək üçün fotolarını çəkmək və s. ən məşhurlarıdır.

Bütün bu tapşırıqları "uğurla" yerinə yetirən oyunçular 50-ci günün sonunda "balina" olmağa haqq qazanır. Elə "oyunun" da kulminasiya nöqtəsi məhz burasıdır. Balina məntiqi ilə hərəkət edənlərdən sonra intihar etmək tələb edilir. Təbii ki, bunu birbaşa demirlər. Yeni son tapşırıq kimi hündür bir yerdən özünü aşağı atmaq və ya asmaq tapşırılır. Oyunun hər mərhələsi tamamlandıqda, iştirakçıları yüksək səviyyədə təbrik edir, onları növbəti mərhələyə hazırlayırlar. Son səviyyə üçün isə xüsusi motivasiya verilir.

İntihar mərhələsindən imtina

edənlər isə ailələrinə zərər yetirmə, öldürmə ilə şantaj edilir. Bunu ailəsinə deyə bilməyən və onlara zərər gəlməsini istəməyən şəxs də məcbur qalıb intihara cəhd edir.

Bu zaman valideynlərin üzərinə xüsusi məsuliyyət düşür. Çünki uşaqlarda hər hansı psixi problemlər, bədənə yaralar və kəsiklər olduqda bu barədə mütləq tədbir görməlidirlər. Rusiya, Türkiyə kimi qonşu və eləcə də dünyanın müxtəlif ölkələrində ümumilikdə 200-dən çox yeniyetmə və gənc bu belaya aludə olaraq intihara cəhd edib. 2015-ci ildən başlayaraq, 2016-cı ilin aprel ayına qədər 130 nəfərin sonu təəssüflərlə olub, ölümlə nəticələnib. Digərləri isə ağır yaralı halda sağ qalıb.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

"Nar" Azərbaycan Texniki Universitetinin fərqlənən tələbələrini mükafatlandırdı

Gənclərdə oxumaq həvəsini artırmaq və onlarda motivasiya yaratmaq məqsədilə, "Nar" korporativ sosial məsuliyyət strategiyası çərçivəsində uğurlu layihələr həyata keçirməkdə davam edir. Mobil operator Azərbaycan Texniki Universiteti (AzTU) ilə əməkdaşlıq çərçivəsində universitetin Radiotexnika və rabitə fakültəsinin 2018-ci dər ilinin 2-ci tədris semestrində fərqlənən tələbələrini mükafatlandırdı. "Nar"-ın baş ofisində təşkil edilən görüşdə yüksək nəticələr göstərən Cavid Namazov, Elvin Əmönov və Ülker Əhmədov hədiyyələr mobil operator xüsusi hədiyyələr təqdim edib. Elm və təhsil xüsusi önəm verən "Nar"-ın bu təşəbbüsü tələbələrini dərslərinə daha həvəslə yanaşmağa sövq edir.

Qeyd edək ki, "Nar" korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası çərçivəsində 2016-cı ildən Azərbaycan Texniki Universiteti (AzTU) ilə əməkdaşlıq edir. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində universitetdə "Nar" GSM laboratoriyası yaradılıb. Laboratoriya tələbələrə GSM sahəsi üzrə təcrübəli biliklər əldə etməyə imkan yaradır. Müasir telekommunikasiya avadanlığının quraşdırıldığı "Nar" GSM laboratoriyasında tələbələr üçün təlim və seminarlar təşkil edilir. Bu təlimlər mobil rabitənin peşəkarları olan "Nar"-ın texniki əməkdaşları tərəfindən keçirilir. Proqram çərçivəsində praktiki biliklərini inkişaf etdirən bir qrup gənc ixtisaslı kadr kimi yetişmək üçün mobil operatorada ilk addımlarını atır.

"Nar"-ın KSM strategiyası haqqında ətraflı məlumatı nar.az ttps://www.nar.az/ internet sahifəsindən əldə etmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7400-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub. Sınaqları test xidmətləri üzrə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" keçirib və sınaq metodologiyası əhatəli xidmətlər üzrə müştəri təcrübəsinə əsaslanıb.

"Nar" növbəti rəsmi mağazasını Qəbələdə təqdim etdi

"Nar" paytaxtla yanaşı, regionlarda yaşayan sakinlərə göstərilən xidmət səviyyəsini daha da yüksəltmək məqsədilə, mağazalarının sayını artırmaqda davam edir. Mobil operator növbəti rəsmi mağazasını Qəbələdə təqdim edib. Yeni konseptə uyğun mağaza Qəbələ rayonu, H.Əliyev küçəsində yerləşir. Qeyd edək ki, müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş dükanda müştərilərə müxtəlif təkliflərlə xidmət göstəriləcək. Özünün müştəriönlümlülük dəyərlərinə sadıq qalan "Nar", mağazada nömrələr üzərində müxtəlif əməliyyatların həyata keçirilməsi, satışı, internet paketlərinin alışı, telefonların satışı, eyni zamanda diler əməkdaşları tərəfindən digər yüksəkkeyfiyyətli müştəri xidmətləri göstəriləcək.

Yeni dükanın təqdimatı ilə əlaqədar olaraq, fevral ayının 28-i və martın 1-i mağazaya gələn hər bir müştəriyə "Nar" nömrə hədiyyə verəcək. Bundan başqa, telefon və aksesuar alanlara da "Nar" nömrələr hədiyyə olunacaq.

Qeyd edək ki, "Nar" paytaxtla yanaşı, ölkənin regionlarına xüsusi diqqəti ilə seçilir və bölgələrdə yaşayan abunəçilərə yüksəkkeyfiyyətli mobil rabitə xidməti göstərir. Bu çərçivədə "Nar" xüsusi olaraq Azərbaycanın bölgələrində yaşayan abunəçilərinə cəmi 1 qəpiyə danışmaq imkanı verən "Yerlim" tarifini təqdim edib.

"Nar" mağazalarının ünvanı və xidmətləri haqqında ətraflı məlumatı nar.az/map ar.az/map internet sahifəsindən öyrənmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7400-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyona yaxın abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub. Sınaqları test xidmətləri üzrə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" keçirib və sınaq metodologiyası əhatəli xidmətlər üzrə müştəri təcrübəsinə əsaslanıb.

Cümə söhbətləri

Bismilləh-Rahmən-Rahim!
Allah həmd olsun ki, bizlərə çox böyük nemətlər öta edib. Biz hamımız çox böyük nemətlərə malik. Göz verib, qulaq verib, nəfəs ala bilirik, düşüncə bilir. Allahdan istəyimiz budur ki, bütün bu nemətləri dərk edib, şükrünü həyata keçirməyi bizlərə nəsib etsin!

Birdəfəlik vaksin burada yoxdur

İnsan onu əhatə edən nemətləri unuduğu zaman ciddi bir xəstəliyə yoluxmuş olur. Hamımızın ya bu xəstəliyə yoluxma potensialımız var, ya da yoluxmuşuq. Heç kim bundan siqortalanmayıb. Belə deyil ki, bir dəfə bunun vaksini vurulsun, bununla da bitsin. Bu xəstəlik - qəlbin bərkliyidir, qəlbin qəsavətidir.

Qəlbin qəsavəti, bərkliyi bütün mənəvi xəstəliklərin ana səbəbidir. Elə ki, görürük namaz qılmağa heyimiz yoxdur, həyatımızdan mənəvi zövq ala bilmirik - böyük ehtimalla bu mənzərə yoluxmuşuq.

İtaətsizlik və günah

Qəlbin bərkliyinə səbəb olan çoxsaylı amillər var. Ağıla gələn və gəlməyən amillər insanın qəlbinin bərkiməsinə səbəb olur. Bəziləri var ki, insan onun doğrudan da qəlbin bərkliyinə səbəb olmasını anlayır. Bəziləri də var ki, insan heç düşünməz ki, onların bu qədər mənfi təsirləri ola bilər.

Qəlbin bərkiməsinə, qəsavət basmasına təsir qoyan ən ciddi amillərdən biri - günahdır. Allah itaətsizlik, günah - insanın qəlbinin bərkidən ən başlıca amildir. O ki insan mövzunun halalına-haramına diqqət etməz, əməlin günah olub-olmamasına diqqət etməz, qırmızı sərhədləri gözleməz - demək ki, onun üçün günah aditəşib.

İnsan var ki, bəzi şeyləri elə məhz günah olduğu üçün edir, sanki Allaha itaətsizlikdən, günahdan zövq alır. İnsan ağılla, şüurla, dərkə Allaha itaətsizlik edərsə, qəlbinin məhv olmasının astanasına gələr. Həmin insanın qəlbi bərkidir və bütün müsbətləri bundan sonra başlayır. Həzrət Əli (ə) buyurur: **"Qəlb üçün günah və Allaha itaətsizlikdən başqa daha fəsad yaradıcı şey yoxdur"**.

Necə olur ki, biz həkimə gedirik, həkim bizə deyir ki, filan şeyi yemə, filan şeyi içmə - on-

Nə edək ki, qəlbimiz bərkiməsin?

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimov@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

arzuların uzun olmasıdır. Faktiki olaraq bundan qorunmaq çox çətin olsa da, gərək bununla mübarizə aparmaq üçün bir yol tapaq. İnancımız arzulara gözəl baxır, amma aqibətlə bağlı olan, realistik arzulara.

Amma bir yer ki, biz buradan hər an gedə bilərik və mahiyyətə buranın missiyası, funksiyası belədir ki, hər an dəyişə bilər, əldən çıxma bilər - burada böyük bir arzuların qurulması insanı əsas hədəfdən kifayət qədər uzaqlaşdırma bilər. Deməli, dünya ilə bağlı olan uzun arzular insanı məhv edən mövzulardan biridir. Allah Təala Həzrət Musaya (ə) buyurur: **"Ey Musa, dünyada arzunu uzun etmə ki, qəlbin bərkliyinə səbəb olur"**.

Deməli uzun arzular budur ki, biz heç gümanı olmayan zamanda bir şeyləri arzu etməyə başlayaq.

Dünyaya aid qəm-qüssə

Qəlbin qəsavətinə səbəb olan digər bir amil - insanın bütün fikri-zikrinin dünya ilə bağlı olmasıdır. Bir adamın ki, bütün qəm-qüssəsi dünya olar - bu insanın qəlbi sözsüz ki, bərkidir. Məsumlardan (ə) buyurulur: **"Özünüzdü dünyanın qəm-qüssəsindən bacardığınız qədər rahat edin. Həqiqətən hər kimin himməti, çalışması dünya üçün olar - qəlbi bərkidir. Onun ehtiyacı yalnız iki gözünün qarşısındakı olar. Dünyadan başqa heç nə görməz"**.

Nə qədər bacarırsanız, dünya ilə bağlı qəm-qüssədən özünüzü azad etməliyik. Adamın fikri-zikri ancaq dünya olsa - ancaq gözünün qabağındakı şeyləri görür. Belə olan halda qəlbi bərkidir.

İnsanın yeganə narahatlığının çox qazanc olması

Qəlbin bərkiməsinə səbəb olan mühüm amillərdən biri - lazımdan çox qazanc üçün insanın böyük narahatlığının olmasıdır. Bir insanın bütün narahatlığının başında daha çox qazanc olması, vay o insanın halına. Belə, bu dünyanın sistemi, bu dünyanın təlim-tərbiyə ele-

mentləri, bağçası, məktəbi, universiteti, kursları, təlimləri ümumən bunun üçün qurulub ki, insan daha çox qazanmağı düşünsün. Dünyanın bütün təhrikləri bunun üzərindədir.

İki nəfər insan on ildir bir-birlərini görmürlər, görüşəndə "nə var, nə yox"dan sonra ikinci sual budur ki, harada işləyirsən, nə qədər qazanırsan? İnsanın mənəvi vəziyyəti, mənəvi durumu soruşulmur. Hətta soruşulanda belə, bəzi hallarda həmin bunu soruşan insan lağa, məsxərəyə tutula bilər.

İnsanın lazımdan artıq qazanc üçün narahatlığının olması - onun qəlbinin öldürən

Çox danışmaq ağı azaldar və qəlbi bərkidər

Mühüm amillərdən biri də insanın çox danışmasıdır. Çox danışmaq qəlbi bərkidən amillərdən biridir. Dinimiz heç danışmamağa da müsbət baxmır. Amma, bir insan çox danışmağa meyilli olarsa, bu da bəyənilən hal deyil. Çünki çox danışan insanın səhvlərə, xətalara, bəzən günahlara yol vermək ehtimalı da artmış olur. Həzrət İsa (ə) buyurur: **"Çox danışmayınız ki, qəlblər bu halda bərkilər və o kəs ki, çox danışar - ağılı azalar və qəlbi**

bərkiməyə başlayar. Həzrət Rəsulallah (s) Həzrət Əliyə (ə) buyurur: "Ey Əli, əgər mömin qırx sabah yaşaya və alimlərlə həmməclis olmasa - qəlbinə qəsavət basar və kəbirə günahlara tərəf yönələr".

Deməli, belə başa düşülür ki, insanın həm yüksəlişi üçün qırx gün müddətində özünə diqqət etməsinin önemi var, həm də qırx gün müddətində bəzi şeyləri tərk etmək insanı günaha tərəf aparır.

Ən yaxşı qəlb hansıdır?

Təberrük üçün qəlblə bağlı buyuruşlara diqqət edək.

İmam Əli (ə) buyurur: "In-

berkiyə"

Deməli, həddən artıq çox danışmaq ağı azaldar və qəlbin bərkiməsinə səbəb olar.

Mənəvi olmayan, boş-boş şeylər danışmaq da qəlbin qəsavətini artırır mövzulardandır.

Mühüm amillərdən biri - namazları üzrsüz səbəbə görə əvvəl vaxtından təxirə salmaqdır. Bir var ki, insanın müəyyən bir üzrü var, namazı əvvəl vaxtda qılmır. Bir də var ki, namazı yubutmaq üçün insanın heç bir səbəbi yoxdur. Bu insan namaz qılmaq əvəzinə başqa işlə məşğul olur, namazı təxirə salır. Bu amil qəlbin bərkiməsinə səbəb olur.

Namaz vaxtı qəlbi başqa yerə yönəltmək - qəlbin qəsavətinə səbəb olar. Namazda hüzzuri-qəlbə malik olmamaq - qəlbə çox böyük zərər vurur.

Yeməkdə ifrat qəlbi bərkidər

Çox yemək və çox içmək də qəlbin qəsavət basmasına səbəb olan amillərdəndir. Dinimiz demir ki, yemə və içmə. Amma, hər kəsin yeməklə və içməklə bağlı individual tələbatları var. Bu qəddərdən çox yemək-içmək, həddi aşmaq - qəlbin bərkiməsinə səbəb olar.

Mühüm amillərdən biri - tox halda yeməkdir. Məsəl üçün, çox yayılıb ki, dostlar bir-birlərinə deyər ki, bunu da mənim xətrimə ye. Gərək insan tox olmasın, yeməkdən çəkilsin.

Yeməkdən sonra dərhal yatmaq da qəlbi bərkidən amillərdəndir. Dinimiz yeyib, dərhal yatmağı qəlbə zərərli bilir.

Mənəvi məclisləri tərk etmək olmaz

Ğinaya - haram musiqiyə qulaq asmaq, qəlbin bərkiməsinə səbəb olar. Ğina ilə bağlı qısaca onu deyək ki, Ğina oxuyan insanlar ki var, onlar nə oxusalar - Ğinadır və buna qulaq asmaq haramdır. Amma, ümumilikdə də Ğina mövzusunda sərhədlərə diqqət etmək lazımdır. Sərhəddə gəzişən bir də görürsən ki, o tərəfə keçdi. Ğina, haram musiqi insanı məhv edən mövzulardandır.

Qırx gün müddətində mənəvi məclisləri tərk etmək də qəlbi bərkidən amillərdəndir. İnsan qırx gün müddətində mənəvi məclisləri tərk etsə, qəlbi

sanın ən heyretli üzvü qəlbidir. Qəlb - hikmət və qeyri-hikmət mənbəyidir. Əgər arzu edərsə, tamah onu xar edər. Əgər tamah baş qaldırsa, hərislik onun məhv edər. Əgər ümitsizlik ona hakim olarsa, qəm onu öldürür.

Hər bir səhlənkarlıq onun üçün ziyanlıdır. Hər bir həddini aşmaq onun üçün məhv edicidir".

İmam Sadiq (ə) buyurur: **"O zaman ki, insan günah edər - qəlbində qara nöqtə meydana gələr. Əgər tövbə edərsə, həmin nöqtə aradan gedər. Əgər günahları artarsa, qəlbi o qədər qaralar ki, artıq nicat tapa bilməz"**.

İmam Əli (ə) buyurur: **"İman vasitəsilə qəlbə nurani nöqtə yaranar və hər nə qədər iman çoxalarsa, o nurani nöqtə daha aydın və daha çox olar"**.

İmam Əli (ə) buyurur: **"Qəlblər də bədənə kimi yorğun olur. Ona görə də təzə bilik, hikmət kəsb etmək, yeni həqiqət və maarif əldə etməklə onun yorğunluğunu aradan aparın"**.

İmam Həsən (ə) buyurur: **"Həqiqətən, ayıq göz odur ki, xeyirə nüfuz edər, ən eşidən qulaq odur ki, təzə külləri eşidər və onlardan bəhrələner. Ən sağlam qəlb odur ki, şək və şübhədən pak olar"**.

Həzrət Peyğəmbər (s) buyurur: **"Ən yaxşı qəlb - o qəlbdir ki, yaxşılıq üçün tutumu çox olsun. Ən pis qəlb o qəlbdir ki, pislik üçün tutumu çox olsun. Ən ali qəlb odur ki, yaxşılıq özündəndir və yaxşılıqla doludur. Əgər söz deyərsə, savaba layiqdir. Əgər sükut edərsə, savaba layiqdir"**.

Bir nəfər Həzrət Əlidən (ə) soruşdu: "Ya Əli sən nə etdin ki, bu məqama sahib oldun?" Həzrət Əli (ə) buyurdu: "Oturdum qəlbimin qapısında. O şeylər ki, mənə Allaha yaxınlaşdırar - onları içəri buraxdım, o şeylər ki, mənə Allahdan uzaq salar - içəri buraxmadım".

Allahım, bizlərə qəlbimizin qəsavətinə, bərkiməsinə səbəb olan amilləri tanıyıb, onlardan uzaq olmağı nəsib et!

Allahım, bizləri özbaşına buraxma!

Allahım, aqibətlərimizi xeyirli et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 48 (7218) 1 mart 2019

Utandığında 62 kilo arıqlayıb

Avstraliyada 130 kilo çəkisi olan qadın utanc hissindən bezib və 62 kilo arıqlayıb. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Aleksandra Simons Avstraliyanın Kvinslend ştatından oğlu Hudsonun dünyaya gəlməsindən sonra artıq çəkiddən əziyyət çəkirdi. Hər dəfə oğlu ilə gəzintiye çıxanda 32 yaşlı qadın öz bədən quruluşuna görə utanırdı.

"Mən bikini geyinmək istəyirdim. Amma qorxurdum ki, çox pis görünəcəm. Bikini işin harasıdır, mən hətta ictimai yerə tək çıxmağa çəkinirdim. Mən bəzən ətrafdakıların məni ittiham edəcəyi əndişəsi ilə ayaqyolunda yemək yeyirdim" deyən qadın dietaları sınaqdan keçirirdi. Onlar müvəqqəti nəticə verdiyi üçün itirilən çəkilər yenidən geri qayıdırdı. Qadın uşağına süd verən zaman da öz xarici görünüşü barədə dəhşətə düşmüşdü: "Mən həmin vaxt yağlı bir inəyə bənzəyirdim".

Avstraliyalı qadın həmin vaxt yardım üçün cərraha müraciət edib. Mədə kiçiltmə əməliyyatından sonra qadın özünü ağır fiziki hərəkətlər etməyə məcbur edib və üç il keçəndən sonra arzuladığı çəkiyə çatıb. Hazırda Simons 68 kilodur və ikinci uşağına hamilədir. O, digər insanlara kömək etmək üçün öz hekayəsini paylaşmış.

Hər gün 3 stəkan qəhvə içsəniz... yaddaş problemi olmayacaq

Alimlərə görə, gündə 3 stəkan qəhvə içmək yaddaşsızlıq riskini azaldır. Türkiyənin "Milliyet" qəzetinin xəbərinə görə, ölçülü miqdarda qəhvə içmək beyində alzheimerə bağlı zərərli toksinlərin yaranmasına mane olur. Mütəxəssislər illərdir qəhvənin sağlamlığa ziyanlı olub olmadığını araşdırırlar. Bu yaxınlarda aparılan bir araşdırma isə sübut edib ki, qəhvə hamilə qadınların uşaqlarını itirməsinə və infarktlara səbəb olur. Bundan başqa, anksiyete, mədə yanması və menapozda görülən istilənmə hissi də kofe ucubandan baş verir. Amma yeni araşdırma digər bütün araşdırmaları da təhlil edərək,

yanı bir nəticə ortaya çıxarıb. Bununla paralel, Avropanın ən böyük 6 qəhvə şirkətinin

analizinə görə, qəhvə parkinson və digər nevroloji xəstəliklərin də qarşısını alır.

Başında şiş vardı... həkimlərdən 10 milyon dollar kompensasiya tələb edir

Amerika sakini dörd klinikanı məhkəməyə verib. Buna səbəb onun yeddi il ərzində beyin şişini miqren simptomları kimi qələmə vermələri olub. "Daily Mail" nəşrinin xəbərinə görə, o, buna görə 10 milyon dollar məbləğində kompensasiya tələb edib.

Oreqon ştatının Yucin şəhərindən olan Erika Flets adlı qadın ilk dəfə 2010-cu ildə baş ağrılarına və gözlərinin qaralmasına görə xəstəxanaya müraciət edib. Həkimlər müalicə yazsalar da, heç bir preparat yardım etməyib.

2012-ci ildə amerikalı

beyin yoxlamasından keçib. O iddia edir ki, elə həmin vaxt şiş aparatda görünürdü, amma müalicə həkimini onu fərq etmədi. Pasient baş ağrılarından əziyyət çəkməyə davam edib.

İki il sonra Flets yenidən həkim qəbuluna yazılıb. O, xəstə tərəfindən təsvir olu-

nan simptomları dinləyib və hər hansı yoxlama aparılmadan ona beyin gərginliyinin aradan götürülməsi üçün həb yazıb. 2017-ci ilin fevralında o, eyni simptomlarla təcili yardım xidmətinə müraciət edib. Orada da qadın baş ağrısından, ürəkbulanmadan, sağ gözünün görmə zəifliyindən şikayətlənib. Həkimlər müəyyənləşdiriblər ki, onda miqrenin qeyri-standart forması özünü göstərir və buna görə də onu evə yollayıblar.

Bundan sonra isə qadının həkimlərə nəticəsiz müraciətləri davam edib. Gün keçdikcə onun səhəti daha da pisləşirdi. Sonuncu mərhələdə onun ağrılarının çiyin və onurğasındakı ağrılar da əlavə olub. 2017-ci ilin mayında amerikalı oftalmoloq qəbuluna yazılıb. Sonuncu onun gözlərini müayinə edib və onu MRT-yə yollayıb.

Nəticədə qadının başında böyük şiş təsbit edilib və onu əməliyyata yollayıblar. Baxmayaraq ki, əməliyyatla qadının beyindəki şiş 80 faiz yox edilib, o, yenə də baş ağrısı hiss edir, əlavə müalicəyə ehtiyac duyur.

QOÇ - Bütün enerjinizi fəaliyyət müstəvisinə yönəldin. Zərrə qədər də olsa, tənbelliyə, başısoyuqluğa yol verməyin. Ötən aydan yarımçıq qalmış mühüm işlərinizi hərəkətə gətirin.

BUĞA - İlahi qanunlara zidd hərəkətlər etməsəniz, ulduzlar sizi sevindirəcək. Hətta ola bilər ki, çoxdan arzuladığınız məqamlar da yetişsin. Ürəyinizə yaxın insanlarla əlaqə yaradın.

ƏKİZLƏR - İşinizdə və yeni əməkdaşlıq istiqamətində şanslarınız məhdud olacaq. Hətta bunlar baş versə də, nəticə uğursuz görünür. Bu səbəbdən də əsas vaxtınızı mənəvi istirahətə ayırın.

XƏRÇƏNG - Ətrafınızda olan insanların əksəriyyəti fikir və rəylərinizə inanmır, səmiyyətinizə şübhə ilə yanaşırlar. Bu münasibəti dəyişmək üçün özünü sübut edin. Axşam xoş yeniliklər gözlənilir.

ŞİR - Ürəyinizdə Tanrı sevgisi varsa, cılız insanların atmacalarından qubarlanmayın. Nəzərə alın ki, hər insanın öz xisləti var və hamıda qüsurlar axtarmağa da çalışmayın. Sülhpərvər olun.

QIZ - Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şanslarınız olacaq. Odur ki, deyilən istiqamətdə aktivləşməli, əlinizdən gələni etməlisiniz. Hər addımda ədalət prinsiplərini, doğruluğu əsas götürməlisiniz.

TƏRƏZİ - Yeni işlərə başlamaq, müqavilələr bağlamaq üçün şanslarınız olacaq. Amma çalışın ki, bütün sövdələşmələri nahardan sonraya saxlayasınız. Lazımsız məsrəflərə pul xərcləməyin.

ƏQRƏB - Fiziki cəhətdən çox yorulduğunuz nəzərə alan ulduzlar əsas vaxtı istirahətə yönəltməyi tövsiyə edir. İqlimin dəyişikliyi daxili orqanlarınızda neqativ hallar yarada bilər. Səfərə çıxmaq olmaz.

OXATAN - Nə qədər çətin olsa da, bu təqvim təmkinlə başa vurmalsınız. Əks təqdirdə Novruz gününə qədər mühüm planlarınızın reallaşma ehtimalı olmayacaq. İşlərinizdə daha çox məntiqə əsaslanın.

OĞLAQ - Mərhəmətli olun ki, ətrafınızdakı insanların rəğbətini qazanasınız. Ümumiyyətlə, bu gün ulduzlar müstəvii yönümdə daha çox uğur qazanacağınızdan xəbər verir. Axşam evə tez gedin.

SUTÖKƏN - Qərribə də görünərsə, ulduzlar bu gün daha çox təkbaşına hərəkət etməli olduğunuzu tövsiyə edir. Əks təqdirdə aldığınız məsləhətlər cəhdlərinizi boş çıxaracaq. Sevdiklərinizlə mübahisələrə yol verməyin.

BALIQLAR - Bütün addımlarınızda mövqeyinizi açıq şəkildə ortaya qoyun. Reallığı nəzərə alın ki, sizə şübhə ilə yanaşanların sayı azalsın. Bu gün büdcənizi artırmaq üçün işiq ucu tapacaqsınız. Ümidinizi heç vaxt itirməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Xərçəng olduğu üçün səyahətə çıxdı

Amerikada yaşayan 90 yaşlı Norma adlı xərçəng xəstəsi dünyanı şoka salan bir addım atıb. Ötən ilin iyulunda 67 illik həyat yoldaşını itirən qadın bir ay sonra xərçəng xəstəliyinə tutulduğunu öyrənib. Həkimlər ona əməliyyat və ya kemoterapiya məsləhət görsələr də, qadın bununla razılaşmayıb. "Onsuz da yolun sonundayam, ikisini də qəbul etmirəm" deyən Norma fərqli qərar verib.

O, Amerika boyu səyahət edən oğlu Ramie və qızına qoşulub. Avqust ayında etibarən tura başlayan Norma gəzdirdiyi yerləri və daddığı yeməkləri facebookdakı "Norma xanımla səfər" (Driving Miss Norma) səhifəsində paylaşaraq minlərlə insanı motivasiya edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.755

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.